

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ
Краљице Наталије 43
11000 Београд

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ УЧИТЕЉСКОГ ФАКУЛТЕТА

Изборно веће Учитељског факултета Универзитета у Београду, на редовној седници одржаној 28.06.2018. године, а на основу Закона о високом образовању и Статута Учитељског факултета и предлога Катедре за дидактику, именовало је Комисију за избор једног наставника у звање редовног професора за ужу научну област Дидактика у саставу:

1. проф. др Вељко Банђур, редовни професор Учитељског факултета Универзитета у Београду, председник комисије;
2. проф. др Грозданка Гојков, редовни професор Учитељског факултета Универзитета у Београду;
3. проф. др Милена Валенчич Зуљан, редовни професор Педагошког факултета Универзитета у Љубљани.

На основу прегледа и анализе приложене документације Комисија подноси Изборном већу Учитељског факултета Универзитета у Београду следећи

ИЗВЕШТАЈ

На расписани конкурс, објављен у Службеном гласнику бр. 53, дана 11.07.2018. године, у предвиђеном временском року и са уредном документацијом пријавио се један кандидат: проф. др Александар Стојановић. Он је до сада био наставник Учитељског факултета Универзитета у Београду у звању ванредног професора на предметима: 1) Дидактика, 2) Дидактика са методиком васпитно-образовног рада, и 3) Методологија педагошких истраживања.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Др Александар Стојановић рођен је 01.01.1970. године у Вршцу. Након дипломирања на Филозофском факултету у Београду (Одсек за педагогију) 1996. године, запослио се на Вишој школи за образовање васпитача у Вршцу, где најпре ради на практикуму Примена аудио-визуелних средстава у васпитно-образовном раду, а затим добија звања за предмете Предшколска педагогија, Породична педагогија, Методика развоја почетних математичких појмова и Предшколска дидактика.

Фебруара 2003. године одбранио је магистарску тезу: Карактеристике методе уверавања у моралном васпитању данас, на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду, пред комисијом у саставу: проф. др Радован Грандић (ментор), проф. др Грозданка Гојков и проф. др Јован Ђорђевић, и стекао научни степен магистра педагошких наука.

Фебруара 2008. године одбранио је докторску тезу: Различити приступи у проучавању моралног васпитања у нас, на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду, пред комисијом у саставу: проф. др Радован

Грандић (ментор), проф. др Софија Врцељ, проф. др Грозданка Гојков, проф. др Ненад Сузић и проф. др Оливера Кнежевић-Флорић, и стекао научни степен доктора педагошких наука.

На Учитељском факултету у Београду 2004. године добија звање асистента, 2008. године звање доцента и 2013. године звање ванредног професора за предмет Дидактика. Тренутно ради на предметима Дидактика, Дидактика са методиком васпитно-образовног рада и Методологија педагошких истраживања.

Учествовао је на великом броју међународних и националних научних скупова, на којима је поднео саопштења, од којих је већина објављена у целини у зборницима радова са тих научних скупова, а нека у виду резимеа. На неколико конференција у земљи и иностранству имао је пленарна предавања.

Аутор или коаутор је већег броја уџбеника и научних монографских студија: *Партиципативна епистемологија у дидактици; Социолошки и дидактички акценти система вредности младих; Функција знања и моралност; Хеуристичке дидактичке стратегије у високошколској настави; Дидактичке компетенције и европски квалификациони оквир; Методичке стратегије развоја дечјих потенцијала у савременој предшколској установи; Метода уверавања у моралном васпитању, Методолошки приступи моралном васпитању, Основи педагогије јасленог узраста, Компетенције учитеља и васпитача, Дидактичке стратегије и дивергентна продукција и др.*, као и научних и стручних радова (наведених у библиографији). Његове монографије и научни радови цитирани су и коришћени у научним студијама и текстовима других аутора (у задњих 5 година забележено је 44 хетероцитата).

Један је од коаутора *Лексикона образовних термина* (уредник Петар Пијановић), издавач Учитељски факултет Универзитета у Београду, 2014.

Рецензент је научног часописа *Research in Pedagogy*, чији су суиздавачи Српска академија образовања, Педагошки факултет у Врању и Висока школа струковних студија за васпитаче, Вршац.

Члан је Уређивачког одбора научног часописа „*Andragoška spoznanja*“, Ljubljana, Slovenija, 2016 – 2018.

У периоду 2011-2018. година ангажован је на научном пројекту „Педагошки плурализам као основа стратегије образовања“, бр. 179036, чију реализацију финансира Министарство науке и технолошког развоја Републике Србије.

Дугогодишњи је сарадник Завода за унапређивање образовања и васпитања – Центра за развој програма и уџбеника (на пословима рецензирања публикација) и КАПК-а (на пословима рецензирања програма академских и мастер студија, као и институција у процесу акредитације).

2. МИШЉЕЊЕ О ДОСАДАШЊЕМ НАУЧНОМ И СТРУЧНОМ РАДУ КАНДИДАТА

Др Александар Стојановић испуњава све услове прописане законом, испуњавајући ближе критеријуме за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, који се примењују на конкурсе за избор у звање наставника објављене од 1. октобра 2016. године (Одлука Сената Универзитета од 22.06.2016, Гласник Универзитета у Београду, број 186/15; 189/16).

Од избора у звање ванредног професора (2013), др А. Стојановић је објавио шест научних монографија (самостално и у коауторству), један рад у тематском зборнику водећег међународног значаја, три рада у тематским зборницима међународног значаја, један рад у истакнутом међународном часопису, два рада у међународном часопису, одржао три предавања по позиву на међународним скуповима која су штампана у целини, девет саопштења са међународних скупова штампано је у целини, два саопштења са међународних скупова штампано у изводу, објавио је три рада у тематским зборницима националног значаја, пет радова у часописима националног значаја, један рад у научном часопису, а био је и ментор у изради једне докторске дисертације и деветнаест мастер радова.

Такође, А. Стојановић учествује у научном пројекту „Педагошки плурализам као основа стратегије образовања“, бр. 179036 (2011-2018), чију реализацију финансира Министарство науке и технолошког развоја Републике Србије. Рецензирао је и уредио већи број научних и стручних публикација (монографија, уџбеника, приручника, практикума, зборника радова и чланака).

У тексту који следи приказани су појединачни радови др Александра Стојановића, његова учешћа на међународним научним скуповима и конференцијама, менторства у изради завршних дипломских (докторских и мастер) радова, чланство у комисијама, као и мишљење о његовом досадашњем научном, стручном и педагошком раду.

3. ОБЈАВЉЕНИ НАУЧНИ И СТРУЧНИ РАДОВИ ДО ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА 2013. ГОДИНЕ

3.1. ОБЈАВЉЕНИ УЏБЕНИЦИ, ПРИРУЧНИЦИ И МОНОГРАФИЈЕ

1. Александар Стојановић, *Метода уверавања у моралном васпитању*, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2003. (монографска студија); ISBN 86-7372-026-5 UDK 37.034 COBISS-ID 183182855 M14
2. А. Стојановић, Г. Гојков, А. Гојков-Рајић и Н. Стурза-Милић: *Рана идентификација даровитих*, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2002. (коауторство) ISBN 86-7372-020-6 UDK 159.928-057.874 (082) M42
3. А. Стојановић, Г. Гојков, А. Божин, М. Дејић, Д. Јосифовић, Ј. Лелеа, И. Магда, А. Негру, В. Пасер и Н. Стурза-Милић: *Даровити и шта са њима*, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2002. (коауторство) ISBN 86-7372-020-6 UDK 159.928-053.4(035) M45
4. А. Стојановић, Г. Гојков, А. Божин, М. Дејић, Д. Јосифовић, Ј. Лелеа, И. Магда, А. Негру, В. Пасер и Н. Стурза-Милић: *Даровити и шта са њима (2. измењено и допуњено издање)*, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2003. (коауторство) ISBN 86-7372-033-8 COBISS.SR-ID 189812487 M45
5. А. Стојановић, Г. Гојков, В. Пасер, Р. Грандић, Ј. Милутиновић, А. Негру: *Циљеви – компетенције учитеља и васпитача*, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2006. (коауторство) ISBN 86-7372-057-5 COBISS.SR-ID 209979399 M45
6. А. Стојановић, Г. Гојков, А. Божин, Ј. Лелеа, Д. Јосифовић, И. Магда, А. Негру, В. Пасер и Н. Стурза-Милић: *Даровита деца и релевантни*

одрасли у региону Јужног Баната и Тимиша, Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Вршац, 2007. (коауторство) ISBN 978-86-7372-078-4 COBISS.SR-ID 226462215 M45

7. А. Стојановић, *Методолошки приступи моралном васпитању*, Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Вршац, 2008. (монографска студија) ISBN 9787372-086-9 COBISS.SR-ID 230542087 M42
8. А. Стојановић, Г. Гојков, В. Пасер, Р. Грандић, Ј. Милутиновић, А. Негру, Ц. Пеклај, М. Пуклек-Левпушчек: *Компетенције учитеља и васпитача*, Висока школа струковних студија за образовање васпитача "Михаило Палов", Вршац, 2008. ISBN 978-86-7372-102-6 COBISS.SR-ID 236492039 (поглавље у књизи - коауторство). M45
9. А. Стојановић, Г. Гојков, Р. Грандић, М. Стипић, М. Царић, М. Узелац, Ј. Максимовић А. Негру: *Критичке теорије у педагогији*, Савез педагошких друштава Војводине, Нови Сад, 2010. (поглавље у књизи - коауторство). ISBN 978-86-84367-54-1 COBISS.SR-ID 259246087 str. 119-147 M45
10. А. Стојановић - Г. Гојков, *Партиципативна епистемологија у дидактици*, Универзитет Аурел Влаику, Арад, Романиа, Висока школа струковних студија за образовање васпитача "Михаило Палов", Вршац, 2011. (монографија - коауторство) ISBN 978-973-752-610-6 ISBN 978-86-7372-135-4 COBISS.SR-ID 268316167 M12
11. А. Стојановић - М. Видаковић, *Социолошки и дидактички акценти система вредности младих*, Висока школа струковних студија за образовање васпитача "Михаило Палов", Вршац, 2012. (монографија - коауторство) ISBN 978-86-7372-156-9 COBISS.SR-ID 273446407 M42
12. А. Стојановић - Г. Гојков, *Функција знања и моралност*, Висока школа струковних студија за образовање васпитача "Михаило Палов", Вршац, 2012. (монографија - коауторство) ISBN 978-86-7372-166-8 COBISS.SR-ID 275682823 M42

3.2. СПИСАК ОБЈАВЉЕНИХ РАДОВА

(часописи националног и међународног значаја)

1. *Сарадња школе и породице ученика који понављају разред*, Педагошка стварност, бр. 9-10, Нови Сад, 1996. M52
2. *Унутрашњи подстицаји даровите деце за учење*, Зборник 2, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 1996. 159.928-053.4/5(082) ID=5252836 M33
3. *Сила и појединац*, Просветни преглед, Београд, 02. 04. 1997.
4. Развијајућа настава и развој методике наставног рада, Наша школа, бр. 3-4, Бањалука, 1997. стр.349-354 YU ISSN 0547-308 M52
5. *Неуспех ученика у школи и карактеристике породица из којих они потичу*, Педагошка стварност, бр. 1-2, Нови Сад, 1997. M52
6. *Подстицање развоја децје креативности*, Зборник 3, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 1997. стр.245-248; ISBN 86-7372-002-8 M33
7. *Допринос дидактици*, Просветни преглед, Београд, 18. 02. 1998.
8. *Образовање и припрема наставног кадра као (ин)директна друштвена подршка децјем стваралаштву и креативности*,

- Зборник 4, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 1998. стр.317-324; YU ISBN 86-7372-006-0 М33
9. **Пут од десет корака**, Просветни преглед, Београд, 20. 05. 1998.
10. **Методика – теоријска и(ли) практична педагошка дисциплина**, Зборник Учитељског факултета, Јагодина, 1998. стр. 59-64; ISBN 70439436 М33
11. **Прелиминарни извештај о истраживању по пројекту »Project for an early identification of gifted pupils«**, Зборник 5, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 1999. стр.258-297; ISBN 86-7372-009-5 М33
12. **Манифестовање и идентификација даровитости на раном узрасту** (коауторство), Зборник апстракта 7. Европске конференције о даровитима (ЕСНА), Дебрецин, Мађарска, 2000. М34
13. **Прва библиографија радова о даровитим код нас (Александра Гојков: Даровити (библиографија) – приказ**, Методичка пракса, бр. 3-4, Београд, 2000. М52
14. **Манифестовање и идентификација даровитости на раном узрасту** (коауторство), Настава и васпитање, бр. 5, Београд, 2000. М52
15. **Концепције моралног васпитања из угла потреба за иновирањем метода моралног васпитања**, Педагошка стварност, бр. 3-4, Нови Сад, 2001. М52
16. **»Активизирајуће« методе у служби развоја моралног понашања**, Педагошка стварност, бр. 5-6, Нови Сад, 2001. М52
17. **Даровити студенти и компоненте моралности**, Зборник 8, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2002. стр.343-350 ISBN 86-7372-029-X COBISS.SR-ID 186875655 М33
18. **Даровити ученици и савремени педагошки трендови**, Зборник 9, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2003. стр.207-218 ISSN 1820-1911 COBISS.SR-ID 172623367 М33
19. **Неке претпоставке успешније наставе**, Зборник радова са међународног научног скупа »Школа без слабих ученика«, Пула (Хрватска), 2004. стр.452-456 ISBN 953-96140-9-0 М33
20. **Медији масовних комуникација и медијско васпитање**, Зборник радова са међународне научно-стручне конференције „Информатика, образовна технологија и нови медији у образовању“, Учитељски факултет, Сомбор, 2005. стр.168-172 ISBN 86-83097-32-2 COBISS.SR-ID 202105863 М33
21. **Различити истраживачки приступи моралном васпитању**, Зборник радова са научног скупа: Савремене концепције, схватања и иновативни поступци у васпитно-образовном и наставном раду и могућности примене у савременој школи, Нови Сад, 2005. стр.203-219 ISBN 86-84367-17-0 COBISS.SR-ID 208288263 М33
22. **Савремени педагошки приступи у интеракцији са даровитима**, Зборник 12, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2006. стр.233-240 ISBN 86-7372-066-4 COBISS.SR-ID 218652167 М33
23. **Развијање комуникационих способности у настави из угла комуникативне педагогије и савремене комуникацијске парадигме**, Зборник радова са међународне научне конференције "Развијање комуникационих компетенција наставника и ученика", Педагошки факултет у Јагодини, 2006. стр.101-109 ISBN 978-86-7604-035-3 COBISS.SR-ID 140047628 М33

24. **Специфичност сарадње наставника и родитеља даровитих ученика**, Иновације у настави, бр. 2, Београд, 2007. стр.97-106 ISSN 0352-2334 COBISS.SR-ID 4289026 M52
25. **Компетенције наставника у светлу промена у савременом образовању**, Иновације у настави, бр. 1, Београд, 2008. стр.61-69 ISSN 0352-2334 COBISS.SR-ID 4289026 M52
26. Стојановић, А., Г. Гојков, С. Бабић-Кекез, **Когнитивни и стилови учења и метода дискурса у високошколској настави**, *Cognitive style and a method of discourse in higher education teaching*, објављено у зборнику резимеа са 3 World Conference on Learning, Teaching & Educational Leadership, Maison N,-D.du Chat D Oiseau Brussels, Belgium www.wc-lta.org (видено 22.okt.2012.); у штампи цео текст - потврда је у прилогу; key words: discourse method, cognitive style, 2012. M13
27. Стојановић, А. – Г. Гојков (2011), **Креативне карактеристике когнитивног стила и метакогниција даровитих**, Зборник 16 ВШВ «Даровити у процесу глобализације», Универзитет «Аурел Влајку», Арад, Румунија и Висока школа струковних студија за образовање васпитача «Михаило Палов», Вршац. M14
28. Stojanović, A. – A. Mandić, **Integrative approach to the methodology of the initial development of mathematical concepts** (Интегративни приступ методици развоја почетних математичких појмова), Зборник радова са: International Scientific Conference «Transnational Sustainable Methods for Quality Increase in Higher Education», Timisoara - Romania, 26th October 2011; p.47-57. UDC 371.1 (082); ISBN 978-606-569-306-7; ISBN 978-86-7372-139-2; COBISS.SR – ID 267020295. M14
29. Стојановић, А., **Улога школе у неговању различитости култура и моралних вредности у време постмодерне**, Педагогија и култура: Теоријско-методолошка одређења педагогијске знаности, У: Зборнику радова Другог конгреса педагога Хрватске; уредници: Невен Хрватић и Анита Клапан. <http://www.pedagogija.hr/wp-content/uploads/2012/09/knjiga>, rec.- Bevanda, M., Oljača, M., Jurić, V.i Rosić, V.; - ISBN 978-953-99167-4-7. M14
30. Stojanović, A. – G. Gojkov (2010), **Critical attitude of the gifted and pro-social judgement** (Kritičnost darovitih i prosocijalno rasuđivanje), Didactica Slovenica, letnik 25, 5, Pedagoška obzorja d.o.o, Novo mesto, Pedagoška fakulteta Ljubljana, Visokoškolsko središče Novo mesto, Slovenija, str. 3-14; ISSN 0353-1392; UDK 17.022.1-056.45 M23
31. Стојановић, А., **Утицај мултикултуралног васпитања на вредносне оријентације ученика**, Педагогијска истраживања, 5 (2), Загреб, 2008; стр.209-217 ISSN 1334-7888 UDK 37 M23
32. Stojanović, A., **Giftedness Research-Between Nomothetic and Idiographic** (Proučavanje darovitosti – između nomotetskog i idiografskog), koautorstvo sa Gojkov, G. i Prtljaga, J., 12th ECHA Conference PERSPECTIVES ON THE EVALUATION OF GIFTEDNESS: FROM BINET TO TODAY, Paris, 7 – 9. 07. 2010, Institut of Psychologie, Paris Descartes University. www.echa2010.eu pag. 16-24. M23
33. Stojanović, A., **Purpose in value structure of the gifted as critical ability and inner moral guide** (Svrha u strukturi vrednosti darovitih kao kritička sposobnost i interni moralni vodič), Zbornik radova sa II Međunarodne znanstvene konferencije: »Socijalne in čuvstvene potrebe nadarjenih in talentiranih« u organizaciji Međunarodnog izobraževalnog centra i

- Veleposlaništva Kraljevine Nizozemske. Bled, Slovenija, 2010, pag. 40-56. M31
34. Стојановић, А., **Морално васпитање даровитих – потребе, проблеми, дилеме, могућности**, 17. Округли сто „Даровитост и моралност“ у организацији Високе школе струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“, Вршац, 2012 ISBN 978-86-7372-148-4, COBISS.SR-ID 270699527 p.70-88 M31
 35. Стојановић, А., **Аспирације родитеља као фактор подстицања даровитих ученика**, Зборник 14, Висока школа струковних студија за образовање васпитача »Михаило Палов«, Вршац, 2008; стр.562-569 ISBN 978-86-7372-103-3 COBISS.SR-ID 236495367 M33
 36. Стојановић, А., Могућности ефикаснијег учења у савременој школи, Зборник радова са десетог међународног знанственог скупа »Дани Мате Демарина«, Пула/Медулин, 2009; стр.15-24 ISBN 978-953-7498-23-8 M33
 37. Стојановић, А., Колак, А., **Методолошки концепти у проучавању моралног васпитања даровитих ученика**, Зборник радова са прве интернационалне конференције “Gifted and talented creators of progress”, Педагошки факултет, Битола, 2009; стр.345-353 COBISS.MK-ID 18467649 M33
 38. Стојановић, А., **Вредновање у основношколском образовању – од традиције до иновација**, у Зборнику »Иновације у основношколском образовању – вредновање«, Учитељски факултет, Београд, 2009; стр. 240-244 ISBN 978-86-7849-136-8 COBISS.SR-ID 172337676 M33
 39. Стојановић, А., **Промене у стручном оспособљавању наставника као допринос »друштву знања«**, (коауторство), у Зборнику са 7. међународне научно-стручне конференције »На путу ка добу знања«, Сплит, 23-26.09.2009, Факултет за менаџмент, Нови Сад, 2009. M33
 40. Stojanović, A. – G. Gojkov (2010), **National identity and the encounter of cultures from the angle of the gifted** (Национални идентитет и сусрети култура из угла даровитих), Зборник радова – књига 1 са Петог међународног интердисциплинарног симпозијума «Сусрет култура», п.173-183. UDK 323.1.316.7, Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Нови Сад, 2010. CIP 316.7(082) COBISS.SR-ID 253588743. M33
 41. Stojanović, A., **Methodological controversies and teaching process**, Educatia plus, »Aurel Vlaicu« University Arad, Journal Plus Education, ISSN: 1842-077X, E-ISSN (online) 2068 – 1151, Vol VI (2010), No. 2, pp. 115-123. M33
 42. Stojanović, A., **Professional Teacher Development in Serbia – from Needs to Possibilities** (Стручни развој наставника у Србији – од потреба до могућности) (коауторство Ј. Леа, Е. Ћинџ), Zbornik radova sa internacionalne konferencije «Real & Virtual in learner's development», Kluž-Napoka, 2010. ISBN 978-973-53-0267-2, pag. 444-450. M33
 43. Stojanović, A., **Metodološka uslovljenost savremene metodike nastavnog rada**, Zbornik radova sa IV internacionalne naučne konferencije, Učiteljski fakultet na mađarskom jeziku Univerziteta u Novom Sadu, Subotica, 2010. M33
 44. Стојановић, А., **Оспособљавање будућих учитеља за савремену наставу**, Зборник резимеа са међународног научног скупа «Оспособљавање наставника за нове улоге» у организацији Српске академије образовања, Београд, 09.12.2010. ISBN 978-86-907495-6-0; COBISS.SR-ID 258622215 M34

45. Стојановић, А., *Утицај образовних стандарда на квалитет наставе и компетенције даровитих ученика*, Зборник резимеа са међународног научног скупа „Даровити и квалитет образовања“, Вршац, 29.06.2013. ISBN 978-86-7372-175-0 COBISS.SR-ID 279199239 M34
46. Стојановић, А., Г. Гојков, Б. Ђорђевић, *Систем вредности потенцијалне друштвене елите*, Зборник 15, Висока школа струковних студија за образовање васпитача »Михаило Палов«, Вршац, 2009; стр.144-165 ISBN 978-86-7372-114-9 COBISS.SR-ID 245821703 M45
47. Стојановић, А., *Рефлексивна савремених педагошких тенденција у нашем васпитном контексту*, у Зборнику радова «Плурализам у образовању – домети и ограничења» Филозофског факултета у Новом Саду, 2011; стр. 95-116. UDK 37.04; ISBN 978-86-6065-090-2; COBISS.SR-ID 268515591 M45
48. Стојановић, А., *Плурализам дидактичких приступа као резултат методолошких оријентација*, у Зборнику радова «Педагошки плурализам и филозофија образовања» Филозофског факултета у Новом Саду, 2012; стр. 129-153. UDK 37:303.022.026; ISBN 978-86-6065-131-1; COBISS.SR-ID 27 M45
49. Стојановић, А., *Алтернативни методолошки приступи и поступци у моралном васпитању*, Педагошка стварност, бр. 3-4, Нови Сад, 2008; стр.200-218 ISSN 0553-4569 M52
50. Стојановић, А., *Саморефлексивност васпитача као детерминанта методичких иновација у предшколском васпитању*, Иновације у настави, бр. 3/2011, Учитељски факултет, Београд, 2011, стр. 114-121. ISSN 0352.2334 COBISS.SR-ID 4289026 M52
51. Стојановић, А., *Ефекти савремених дидактичких тежњи у промењеном друштвеном и школском контексту*, Педагошка стварност, бр. 5-6, Нови Сад, 2011, стр.485-498. ISSN 0553-4569; COBISS.SR-ID 3883522 M52
52. Стојановић, А., *Развојни курикулум школе – претпоставка квалитетнијег базичног васпитања и образовања*, Иновације у настави, бр. 3/2012, Учитељски факултет, Београд, 2012. стр. 56-63. ISSN 0352.2334 COBISS.SR-ID 4289026 M52
53. Стојановић, А., *Савремени уџбеник природе и друштва у функцији развоја способности креативног мишљења* (коауторство), Педагошка стварност, бр. 3, Нови Сад, 2012; стр.435-446 ISSN 0553-4569 COBISS.SR-ID 3883522 M52
54. Стојановић, А. (2011), *Карактеристике комуникације у школском и породичном васпитању*, Истраживања у педагогији, Српска академија образовања и Висока школа струковних студија за образовање васпитача „Михаило Палов“, Вршац, год. 1, бр. 1 (2011), стр. 142-164 M53

3.3. УЧЕШЋЕ НА ПРОЈЕКТИМА (међународног и националног значаја)

1. „*Project for an early identification of gifted pupils*“, аутори из истраживачког центра „Huerta del Rey“, Шпанија, 1999.
2. „*Даровито дете и родитељи, наставници и други одрасли*“, аутор академик Босиљка Ђорђевић, Учитељски факултет, Београд, Виша школа

за образовање васпитача, Вршац, Универзитет »Тибискус«, Темишвар, Румунија, 2005/06.

3. **«Циљеви – компетенције учитеља и васпитача»**, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2006.
4. Пројекат прекограничне сарадње између Србије и Румуније под називом ***Gifted Children and Relevant Adults in the Region of South Banat and Timish*** (*Darovita deca i relevantni odrasli u regionu Južni Banat i Timiš*), pod pokroviteljstvom EAR (Европска агенција за реконструкцију и Министарство финансија); Вршац, 2006-2008.
5. **"Оцењивање у школи (са посебним освртом на описно оцењивање)"**; аутор пројекта академик Г. Гојков, Вршац, 2007.
6. **„Moralne vrednosti mladih“**, autor projekta akademik Bosiljka Đorđević, Vršac, 2008-2009.
7. **„Uloga pedagoške prakse u profesionalizaciji poziva vaspitača“**, rukovodilac projekta prof. dr A. Stojanović, Vršac, 2012-2013.
8. **»Васпитни стилови родитеља и интеркултурне разлике студената Румуније и Србије«**, пројекат је финансирао Секретаријат за науку АП Војводине, 2012. год., организован у оквиру сарадње Факултета за образовне науке Универзитета "Аурел Влајку", Арад, Румунија и Високе школе струковних студија за васпитаче "Михаило Палов" Вршац-
9. **„Od potencijala do postignuća“**, пројекат је финансирао Секретаријат за науку АП Војводине, rukovodilac projekta akademik G. Gojkov i doc.dr J. Prtljaga, Vršac, 2012-2013.

4. РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ НАКОН ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА 2013. ГОДИНЕ

4.1. НАУЧНЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

4.1.1 Монографије

1. Стојановић, А., Г. Гојков, А. Гојков-Рајић (2014). **Хеуристичке дидактичке стратегије у високошколској настави**, Вршац: Висока школа струковних студија за образовање васпитача "Михаило Палов". ISBN 978-86-7372-203-0 COBISS.SR-ID 292208903 M14
2. Stojanović, A. (2013), **Osnovi pedagogije jaslenog uzrasta**. Vršac: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov“. ISBN 978-86-7372-180-4 COBISS.SR-ID 281984263 M14
3. Стојановић, А., Г. Гојков, А. (2015). **Дидактичке компетенције и Европски квалификациони оквир**. Београд: Српска академија образовања.. ISBN 978-86-89393-07-1 COBISS.SR-ID 217357836 M14
4. Stojanović A. – D. Bogavac (2016). **Metodičke strategije razvoja dečjih potencijala u savremenoj predškolskoj ustanovi**, Beograd: Učiteljski fakultet. ISBN 978-86-7849-211-2 COBISS.SR-ID 221732876 M14
5. Stojanović, A. - Gojkov, G. (2017), **Didaktičke strategije i divergentna produkcija**, ur.: M. Vilotijević, SAO, Beograd, ISBN: 978-86-89393-11-8; COBISS.SR.ID: 233118220 M42

4.1.2. Рад у тематском зборнику међународног значаја

1. Stojanović, A. (2013). ***Uloga škole u negovanju različitosti kultura i moralnih vrednosti u vreme postmoderne***. U N. Hrvatić & A. Klapan (Eds.), *Pedagogija i kultura: Teorijsko-metodološka određenja pedagogijske znanosti*, (pp.372-380). Zagreb: Hrvatsko pedagoško društvo. http://www.pedagogija.hr/wp-content/uploads/2012/09/knjiga_rec-Bevanda, M., Oljača, M., Jurić, V. i Rosić, V.; ISBN 978-953-99167-4-7. M14
2. Stojanović A., Gojkov, G i Gojkov-Rajić, A. (2014), ***Meta-components of intellectual autonomy as higher education teaching quality indicators***, Interdisciplinary management research X, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Hochschule Pforzheim University ISSN 1847-0408 ISBN 978-953-253-126-8 M14
3. Stojanović A., Gojkov, G i Gojkov-Rajić, A. (2015), ***Quo vadis universitas? (Organizational concepts – imperatives of success and value)***, Interdisciplinary management research XI, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Hochschule Pforzheim University ISSN 1847-0408 Indexed in: EBSCOhost, RePEc, EconPapers, Socionet, Web of Science M14 KOBSON
4. Stojanović, A. Gojkov, G.(2016), ***Creativity and Metacognition as Indicators of Higher Education Quality***, International Conference Interdisciplinary Management Research XII, Opatija 20-22. Maj 2016.; org.: Josip Juraj Strossmayer, Croatia, University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek, Croatia, Postgraduate Studies "Management", Hochschule Pforzheim University. str. 773-782 M14

4.1.3. Рад у истакнутом међународном часопису

1. Stojanović, A., Kovačević, Z., Bogavac, D. (2018). ***From obsolete to contemporary preschool education (experiences in Serbia)***. Early Years: an international research journal, published online: 02.03.2018. doi: 10.1080/09575146.2018.1444584 M22

4.1.4. Рад у међународном часопису

1. Stojanović A., Gojkov-Rajić, A. Negru, M., (2018), ***Interkulturalna senzitivnost studenata u kontekstu migracija***, Vaspitanje i obrazovanje 1-2/2018. Crna Gora, Podgorica. ISSN 0350-1094 M23

4.1.5. Рад у часопису међународног значаја верификованог посебном одлуком

1. Stojanović, A., G. Gojkov, S. Babić-Kekez (2013). ***Cognitive and learning styles and a method of discourse in higher education teaching***. Procedia – social and behavioral sciences, 93, 762-774, ELSEVIER ISSN 1877-0428 M24 KOBSON
2. Stojanović A., Gojkov, G i Gojkov-Rajić, A. (2015), ***Critical Thinking of Students – Indicator of Quality in Higher Education (Kritičko mišljenje***

- studenata – indikator kvaliteta visokog obrazovanja*), Procedia – social and behavioral sciences, 191, 591-596, ELSEVIER ISSN 1877-0428. M24
3. Stojanović A., Gojkov, G i Gojkov-Rajić, A. (2015), ***Didactic strategies and competencies of gifted students in the digital era***, CEPS Journal, Faculty of education University of Ljubljana, vol.5, No2, Year 2015, str. 57-73 ISSN 2232-2647 ISSN 1855-9719 M24
 4. Stojanović A., Gojkov, G i Gojkov-Rajić, A. (2018), ***Daroviti studenti i interkulturalna komunikacija***, Teme (časopis za društvene nauke), 3/2018, Niš ISSN 0353-7919 M24

4.1.6. Предавање по позиву са међународног скупа штампано у целини

1. Stojanović, A. i Gojkov, G. (2018). ***Critical-Emancipatory Tendencies in Higher Education Didactics***. Conference proceedings from the International Scientific Conference »The Education at the Crossroads – Conditions, Challenges, Solutions and Perspectives«, Macedonian science society - Bitola, Macedonia. Str. 35-41. ISBN 978-608-4616-89-4 M31

4.1.7. Саопштење са међународног скупа штампано у целини

2. Stojanović, A. (2013). ***Metodološka ograničenja u proučavanju moralnosti darovitih učenika***, Zbornik 18 VŠV „Metodološki problemi istraživanja darovitosti“, Univerzitet «Aurel Vlahu», Arad, Rumunija i Visoka škola strukovnih studija za vaspitače “Mihailo Palov”, Vršac. ISSN 1820-1911 ISBN 978-86-7372-171-2, COBISS.SR-ID 278055687 str. 319-330 M33
3. Stojanović A., Gojkov, G. (2014). ***Kritičko mišljenje kao indikator kvalitetnog obrazovanja darovitih studenata***, Zbornik 19 VŠV „Daroviti i kvalitet obrazovanja“, Univerzitet «Aurel Vlahu», Arad, Rumunija i Visoka škola strukovnih studija za vaspitače “Mihailo Palov”, Vršac. ISSN 1820-1911 ISBN 978-86-7372-191-0, COBISS.SR-ID 286077191 str. 177-195. M33
4. Stojanović A., Gojkov, G i Gojkov-Rajić, A. (2014), ***Intelektualna autonomija – meta-komponenta u deskriptoru evropskog kvalifikacionog okvira***, Međunarodna naučna konferencija »Izzivi globalizacije in društveno-ekonomsko okolje EU«, Novo mesto, Slovenija (10-11.04.2014) M33
5. Stojanović, A. (2014), ***Značaj razvoja refleksivnih kompetencija nastavnika i učenika u savremenoj nastavi***, Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa »Nastava i učenje – savremeni pristupi i perspektive«, Učiteljski fakultet, Užice; str. 167 – 178 ISBN 978-86-6191-023-4 UDK 371.3 COBISS.SR-ID 210981388 M33
6. Sturza Milić, N, Nedimović, T, Stojanović, A, Prtljaga, J. (2015). ***Istraživanje stavova vaspitača i roditelja o značaju fizičke aktivnosti u prevenciji vršnjačkog nasilja***. (ur. Kasum, G, Mudrić, M.) Zbornik radova sa međunarodne naučne konferencije „Efekti primene fizičke aktivnosti na antropološki status dece, omladine i odraslih“ Univerzitet u Beogradu, Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja. (98-106). UDK 796:316.624-057.874, ISBN 978-86-89773-14-9 M33

4.1.8. Саопштење са међународног скупа штампано у изводу

1. Stojanović, A, Sturza Milić, N, Nedimović, T, (2017). *The Importance of Physical Activity for the Prevention of Peer Violence - Research of the Preschool Teachers' Opinion*; 8TH INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE ON KINESIOLOGY 2017:257-257 M34

4.1.9. Рад у тематском зборнику националног значаја

1. Стојановић, А., (2013), *Наставник између плурализма моралних вредности и аутономије ученика*, у (ured. Grandić, R.): *Образовни систем и вредности из угла плурализма и аутономије личности* – Нови Сад; Педагошко друштво Војводине, Нови Сад; Будисава: Кримел, стр. 97-112. ISBN 978-86-84367-64-0 COBISS.SR-ID 282397959 M45
2. Stojanović A., (2014), *Doprinos prof. dr Jovana Đorđevića teoriji moralnog vaspitanja i istraživanjima društveno-moralnih vrednosti*, Zbornik 19 VŠV „Daroviti i kvalitet obrazovanja“, Univerzitet «Aurel Vlašku», Arad, Rumunija i Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača “Mihailo Palov”, Vršac. ISSN 1820-1911 ISBN 978-86-7372-191-0, COBISS.SR-ID 286077191 str.60-64 M45
3. Stojanović A. (2016), *Položaj darovitih učenika u savremenoj didaktičkoj kulturi*, Zbornik 21 VŠV „Daroviti i didaktička kultura“, Univerzitet «Aurel Vlašku», Arad, Rumunija i Visoka škola strukovnih studija za vaspitače “Mihailo Palov”, Vršac. ISSN 1820-1911 ISBN 978-86-7372-227-6, COBISS.SR-ID 306009863 str.309-317. M45
4. Stojanović, A. i Kovačević, Z. (2018). *Implicitne teorije budućih vaspitača i učitelja o kreativnosti* Zbornik 23 VSV „Darovitost i kreativni pristupi učenju“, Univerzitet «Aurel Vlašku», Arad, Rumunija i Visoka škola strukovnih studija za vaspitače “Mihailo Palov”, Vršac. ISSN 1820-1911 M45

4.1.10. Лексикографска јединица у научној публикацији водећег националног значаја

1. **Stojanović, A. (2013),**
Pojmovi: biografija; veština, visoka škola, visoko obrazovanje; visokoškolske ustanove; diplomski rad; doktorska disertacija; etnografija; zavičajna nastava; intelektualno vaspitanje; interiorizacija; kolokvijum; komunikacija u nastavi; korelacija u nastavi; master rad; metodika vaspitno-obrazovnog rada; monitoring; nastavni proces; naučni rad; obrada novog sadržaja; pedagoška radionica; periodika; predškolska didaktika; planiranje u nastavi; ponavljanje u nastavi; pripremanje u nastavi; raspored nastavnih časova; referat; recenzija; seminar; seminarski rad; simpozijum; stručni rad; student; studije; takmičenje; taksonomija; univerzitetska nastava; usmerena aktivnost; fakultet; hrestomatija.
u: Leksikon obrazovnih termina, ur. P. Pijanović, Beograd, Učiteljski fakultet, 907.str. ISBN 978-86-7849-202-0; COBISS.SR-ID 212174092 M46

4.1.11. Рад у водећем часопису националног значаја

1. Stojanović, A, Nedimović, T, Sturza Milić, N, (2016). ***Razlike u metodama podučavanja dece poželjnim oblicima ponašanja od strane vaspitača i roditelja***. *Inovacije u nastavi*, br. 3/2016, str. 84-99; Učiteljski fakultet, Beograd, ISSN 0352-2334 UDC 373.2:371.3 doi: 10.5937/inovacije1603084S M51
2. Stojanović A., Negru, M., Žujka, B. (2016), ***Demonstration and observation of teaching methods used in teaching lessons of Romanian language and literature***, International symposium Research and Education in an Innovation Era, 6th edition, „Aurel Vlaicu“ University of Arad, Romania, december 8th-10th, 2016 Journal Plus Education Vol. 16, No2 (2016) pp.165-175 E-ISSN 2068-1151 (online) Aurel Vlaicu Publishing House M51
3. Stojanović, A, Prtljaga, S, Blagdanić, S, (2018). ***Dometi projekt metode u podsticanju kreativnosti učenika u nastavi prirode i društva***. *Inovacije u nastavi*, br. 3/2018, str. 84-99; Učiteljski fakultet, Beograd, ISSN 0352-2334 M51

4.1.12. Рад у часопису националног значаја

1. Stojanović A., Rajović, R., Gojkov-Rajić, A. Negru, M., (2017), ***Preschool teacher assessment of the NTC program reach: encouraging creative elements of thinking***, Истраживања у педагогији/Research in pedagogy, Српска академија образовања и Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов“, Вршац, год. 7, бр. 2 (2017), стр. 265-282. ISSN 2217-7337 M52

4.1.13. Рад у научном часопису

1. Stojanović A., Gojkov, G i Rajović, R. (2015), ***NTC learning system i divergnetna produkcija***, Истраживања у педагогији, Српска академија образовања и Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов“, Вршац, год. 5, бр. 1 (2015), стр. 105-126. ISSN 2217-7337 M53

4.1.14. Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини

1. Stojanović, A. (2014), ***Heurističke didaktičke strategije u funkciji podizanja kvaliteta obrazovanja učitelja i vaspitača***, Tematski zbornik radova »Savremene tendencije u nastavnim i vannastavnim aktivnostima na učiteljskim (pedagoškim) fakultetima«, Učiteljski fakultet, Vranje; str. 265 – 276 ISBN 978-86-6301-011-6 UDK 371.3(082) COBISS.SR-ID 207648268, M63
2. Stojanović, A., Gojkov,G., Gojkov-Rajić A., (2015), ***Metakomponente intelektualne autonomije kao indikatori kvaliteta visokoškolske nastave***, ur. J. Radišić, N. Buđevac, S. Jošić, Beograd, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, deo monografije- Naučna konferencija Doprinos istraživačkih nalaza razvoju obrazovne politike, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Beograd; ISBN 978-86-7452-053-6, COBISS.SR.ID: 213138188 M63

4.2. СТРУЧНЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

4.2.1. Приручници и практикуми

1. Stojanović A. (2014), ***Predškolska pedagogija – zadaci za vežbu i samovrednovanje (drugo, dopunjeno izdanje)***, Visoka škola strukovnih studija za vaspitače "Mihailo Palov", Vršac. ISBN 978-86-7372-193-4 COBISS.SR-ID 284925703
2. Stojanović, A., Gojkov, G. (2014), ***Priručnik za vežbe iz didaktike***, Visoka škola strukovnih studija za vaspitača "Mihailo Palov", Vršac. ISBN 978-86-7372-202-3 COBISS.SR-ID 291067911
3. Stojanović, A., Paser, V., Vujasin, B. (2016), ***Priručnik za predškolsku didaktiku***. Visoka škola strukovnih studija za vaspitače »Mihailo Palov«, Vršac. ISBN 978-86-7372-223-8 COBISS-ID 302964231
4. Stojanović, A., Komatina, S., Aleksandrović, M. (2016), ***Priručnik za vaspitače – inkluzivna i interkulturalna dimenzija predškolskog vaspitanja***. Visoka škola strukovnih studija za vaspitače »Mihailo Palov«, Vršac. ISBN 978-86-7372-242-9 COBISS.SR-ID 313080071
5. Vujasin, B., Veselinov, D. i Stojanović, A. (2018), ***Predškolska didaktika: priručnik za samostalan rad studenata***. Vršac: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače »Mihailo Palov«.

4.3. РАД НА ПРОЈЕКТИМА

1. „***Pedagoški pluralizam kao osnova strategije obrazovanja***“, br. 179036 (period realizacije: 2011-2018), čiju realizaciju finansira Ministarstvo nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.
2. Pokrajinski projekat „***Kompetencije učitelja za identifikaciju i rad sa darovitim učenicima***“, rukovodilac projekta prof. dr A. Stojanović, period realizacije: 2013-2014.
3. Pokrajinski projekat „***Akciona kompetentnost: studentska perspektiva***“, autor i rukovodilac projekta akademik G. Gojkov, Vršac, period realizacije: 2013-2014.
4. „***Подизање квалитета стратегија поучавања и учења даровитих студената***“, финансиран од стране Секретаријата за науку АП Војводине, организован од стране Високе школе струковних студија за васпитање "Михаило Палов " у Вршцу; **rukovodilac** projekta prof. dr A. Stojanović, Vršac, period realizacije: 2013-2014.
5. Tempus projekat „***Harmonization of Preschool Teacher Education Curricula in Serbia***“ (Usklađivanje studijskih programa za obrazovanje vaspitača u Srbiji) founded by the European Commission through the TEMPUS program, finansiranje od strane EACEA (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency), Brisel, period realizacije: 2013 – 2016.
6. Projekat odobren od Pokrajinskog sekretarijata za nauku i razvoj AP Voјvodine za sufinansiranje kratkoročnih projekata od posebnog interesa za održivi razvoj u AP Voјvodini u 2014. godini: „***Istraživanje stavova vaspitača i roditelja o značaju fizičke aktivnosti u funkciji sprečavanja vršnjačkog nasilja dece***“. Rukovodilac projekta doc. dr Tanja Nedimović
7. Projekat ***Smart Children Network – SMART*** (implementiranje Mensinog NTC sistema); Konzorcijum projekta: Predškolska ustanova *Dečija radost* iz

Pančeva, *Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov”*, Vršac i Grădinița P.P Floarea Soarelui iz Rešice u Rumuniji, 2016.

8. **Projekat RECI** (An EU founded project: *Pre and elementary schooling of Roma: fostering opportunities for greater attainment and early school leaving reduction*), European union support to inclusive society, AgroInvest Foundation Serbia, Webin, Pralipe, period realizacije: 2015-2017.
9. Руковођење развојно-истраживачким пројектом **„Стратегије подстицања креативности на раном узрасту”**; носилац пројекта: Висока школа струковних студија за васпитаче "Михаило Палов " у Вршцу; (руководилац: проф. др Александар Стојановић); финансијер пројекта: Аутономна покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за високо образовање и научноистраживачку делатност; период реализације: јун 2017 – јун 2018.
10. Рад на развојно-истраживачким пројектом **„Интегративни приступ на раном узрасту – улога васпитача”**; носилац пројекта: Висока школа струковних студија за васпитаче "Михаило Палов " у Вршцу; (руководилац: др Наташа Стурза Милић); финансијер пројекта: Аутономна покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за високо образовање и научноистраживачку делатност; период реализације: јун 2018 – јун 2019.

4.4. РЕЦЕНЗИЈЕ

1. Рецензија монографије **„Дидактика предшколске математике”**, аутор: др Александре Мандић; издавач: Висока школа струковних студија за васпитаче "Михаило Палов " у Вршцу, 2014.
2. Рецензије чланака за научни часопис **„Иновације у настави”**; издавач: Учитељски факултет Универзитета у Београду, 2015-2018.
3. Рецензија практикума **„Методика упознавања околине 1”**, аутор: доц. др Гордана Мишчевић Кадиевић; издавач: Учитељски факултет Универзитета у Београду, 2016.
4. Рецензија монографије **„Култура различитости”**, аутор: др Љубивоје Стојановић; издавач: Висока школа струковних студија за васпитаче "Михаило Палов " у Вршцу, 2017.
5. Рецензија практикума **„Примена мапа појмова у верификативној фази наставног процеса биологије у основној школи”**, аутор: проф. др Јелена Станисављевић; издавач: Биолошки факултет Универзитета у Београду, 2017.
6. Рецензије чланака за научни часопис **„Истраживања у педагогији”**; издавачи: Српска академија образовања – Београд и Висока школа струковних студија за васпитаче "Михаило Палов " у Вршцу, у периоду 2014-2018.
7. Рецензија монографије **„Оспособљавање за самостално учење”**, аутор: проф. др Зорица Ковачевић; издавач: Учитељски факултет Универзитета у Београду, 2018.
8. Рецензија уџбеника и радних свесака за ученике нижих разреда основне школе и радних листова за децу предшколског узраста (**као сарадник Завода за унапређивање образовања и васпитања** – Центра за развој програма и уџбеника), у периоду 2013-2017.

9. Рецензије програма академских (основних и мастер) студија, основних струковних студија и институција у процесу акредитације (**као сарадник КАПК-а** у периоду 2013-2017).

4.5. УРЕЂИВАЊЕ КЊИГА

1. dr S. Kadum (2013): ***Darovitost u nastavi***; izdavač: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov” Vršac.
2. **Naučni časopis Istraživanja u pedagogiji/Research in Pedagogy**, br. 5, decembar 2013.
3. dr T. Nedimović (2013): ***Agresivnost i vršnjačko nasilje***; izdavač: Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača „Mihailo Palov” Vršac.
4. ***Daroviti i kvalitet obrazovanja, Zbornik br. 19***, izdavači: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov”, Vršac, i „Aurel Vlaicu” University of Arad, Romania 2014;
5. **Naučni časopis Istraživanja u pedagogiji/Research in Pedagogy**, br. 6, jun 2014.
6. dr C. Razdevšek-Pučko (2014): ***Opisno ocenjivanje***; izdavač: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov” Vršac.
7. dr M. Uzelac (2014): ***Postklasična estetika***; izdavač: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov” Vršac.
8. dr N. Vilotijević – G. Vilotijević (2014): ***Porodična pedagogija***; izdavač: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov” Vršac.
9. **Naučni časopis Istraživanja u pedagogiji/Research in Pedagogy**, br. 7, decembar 2014.
10. dr T. Suhecki – dr A. Negru (2014): ***Metodički aspekti likovne kulture***; izdavač: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov” Vršac.
11. dr N. Sturza-Milić (2014): ***Motorni razvoj i fizička aktivnost dece jaslenog i predškolskog uzrasta***; izdavač: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov” Vršac.
12. ***Даровитост и креативност – развојна перспектива креативне перформансе; Zbornik br. 20***, izdavači: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov”, Vršac, i „Aurel Vlaicu” University of Arad, Romania 2015;
13. **Naučni časopis Istraživanja u pedagogiji/Research in Pedagogy**, br. 8, jun 2015.
14. dr I. Đorđev (2015): ***Metodički pristupi lingvističkoj građi o glagolskim priložima***; izdavač: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov” Vršac.
15. dr M. Đorđević (2015): ***O Andriću – kontinuitet ideja i jedinstvo dela***; izdavač: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov” Vršac.
16. dr M. Biro – dr T. Nedimović (2015): ***Psihologija***; izdavač: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov” Vršac.
17. dr M. Đorđević – MA Lj. Kelemen: ***Književnost za decu (poetika, retorika, metodika)***; izdavač: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov” Vršac.
18. **Naučni časopis Istraživanja u pedagogiji/Research in Pedagogy**, br. 9, decembar 2015.

19. **Даровити и дидактичка култура, Zbornik br. 21**, izdavači: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“, Vršac, i „Aurel Vlaicu“ University of Arad, Romania, 2016;
20. **Naučni časopis Istraživanja u pedagogiji/Research in Pedagogy**, br. 10, jun 2016.
21. dr Lj. Stojanović (2016): **Kultura različitosti**; izdavač: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“ Vršac.
22. **Naučni časopis Istraživanja u pedagogiji/Research in Pedagogy**, br. 11, decembar 2016.
23. dr Lj. Stojanović– dr D.V. Stanković (2016): **Etika (filozofsko-teološki uvidi)**; izdavač: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“ Vršac.
24. **Naučni časopis Istraživanja u pedagogiji/Research in Pedagogy**, br. 12, jun 2017.
25. **Интраперсонална даровитост – могућности развоја, Zbornik br. 22**, izdavači: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“, Vršac, i „Aurel Vlaicu“ University of Arad, Romania, 2017;
26. **Naučni časopis Istraživanja u pedagogiji/Research in Pedagogy**, br. 13, decembar 2017.
27. **Darovitost i kreativni pristupi učenju, Zbornik 23**, izdavači: Visoka škola strukovnih studija za vaspitače „Mihailo Palov“, Vršac, i „Aurel Vlaicu“ University of Arad, Romania, 2018;
28. **Naučni časopis Istraživanja u pedagogiji/Research in Pedagogy**, br. 14, jun 2018.

4.6. ПЛЕНАРНО ПРЕДАВАЊЕ

1. **Intelektualna autonomija – meta-komponenta u deskriptoru evropskog kvalifikacionog okvira**, Međunarodna znanstvena konferenca: Izzivi globalizacije in društveno-ekonomsko okolje EU«, Novo mesto, Slovenija, 10–11. 04. 2014.
2. **Didactic strategies in function of development intellectual abilities of gifted students**. III international conference „Talent education“ 26–28.10.2017, Portorož, Slovenia.
3. **Contribution to the knowledge teaching strategies and to stimulate pupils creative abilities of younger school age**, International Symposium „Research and Education in an Innovation Era“, 7th edition, „Aurel Vlaicu“ University of Arad, Romania, May 17th-20th, 2018.

5. УЧЕШЋЕ НА МЕЂУНАРОДНИМ НАУЧНИМ СКУПОВИМА И КОНФЕРЕНЦИЈАМА (2013-2018.)

Др Александар Стојановић	Поднето саопштење	Назив стручног скупа
	Uticaj obrazovnih standarda na kvalitet nastave i kompetencije	Međunarodni naučni skup »Daroviti i kvalitet obrazovanja« - 19. Okrugli sto. Vršac, 29. 06. 2013.

	darovitih učenika	
	Critical Thinking of Students – Indicator of Quality in Higher Education	6. World Conference on Educational Sciences,. Malta, 06-09.02.2014.
	Heurističke didaktičke strategije u funkciji razvoja kreativnosti budućih učitelja i vaspitača	Međunarodni naučni skup »Daroviti i kreativnost – razvojna perspektiva kreativne performanse« - 20. Okrugli sto. VŠV, Vršac, 30. 06. 2014.
	Meta-components of intellectual autonomy as higher education teaching quality indicators	Međunarodni naučni skup Interdisciplinary management research X, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Hochschule Pforzheim University, Opatija, 16-18. maj 2014.
	Intelektualna autonomija – meta-komponenta u deskriptoru evropskog kvalifikacionog okvira	Međunarodna naučna konferencija "Izazivi globalizacije in družbeno-ekonomsko okolje EU", Faculty of Business, Management and Informatics Novo mesto and Faculty of Business and Management Sciences Novo mesto, Slovenia, 10-11. 04. 2014.
	Akciona kompetentnost vaspitača – perspektive studenata	Tempus konferencija „Usklađivanje studijskih programa za obrazovanje vaspitača u Srbiji: stanje i perspektive“ (12-13.05.2014), VSV, Vršac
	Multikulturalno vaspitanje u funkciji savremenih zadataka nastave	Konferencija Srpske akademije obrazovanja, Učiteljski fakultet Beograd, jun 2014.
	Didactic strategies and competencies of gifted students	4th international ECHA conference »Rethinking giftedness: giftedness in the digital age, 17-20 September 2014, Ljubljana – Slovenija
	Značaj razvoja refleksivnih kompetencija nastavnika i učenika u savremenoj nastavi	Međunarodni naučni skup »Nastava i učenje – savremeni pristupi i perspektive«, Učiteljski fakultet, Užice, oktobar 2014.
	Didactic strategies and competencies of gifted students in the digital era,	ECHA Conference, Faculty of education University of Ljubljana. 17-20. sept. 2014.
	Heurističke didaktičke strategije u funkciji podizanja kvaliteta obrazovanja učitelja i vaspitača	Međunarodni naučni skup »Savremene tendencije u nastavnim i vannastavnim aktivnostima na učiteljskim (pedagoškim) fakultetima«, Učiteljski fakultet, Vranje, novembar 2014.
	Metakomponente intelektualne	Naučni skup »Doprinos istraživačkih nalaze razvoju obrazovnih politika,

	autonomije kao indikatori kvaliteta visokoškolske nastave	Palata Srbija, Beograd, 20. februar 2015.
	Quo vadis universitas? (Organizational concepts – imperatives of success and value)	Međunarodni naučni skup Interdisciplinary management research XI, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Hochschule Pforzheim University, Opatija, maj 2015.
	Položaj darovitih učenika u savremenoj didaktičkoj kulturi	21. Okrugli sto o darovitima »Daroviti i didaktička kultura«, VŠV, Vršac, 05. jun 2015.
	Istraživanje stavova vaspitača i roditelja o značaju fizičke aktivnosti u prevnciji vršnjačkog nasilja	Međunarodna naučna konferencija „Efekti primene fizičke aktivnosti na antropološki status dece, omladine i odraslih” Univerzitet u Beogradu, Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja, 10-11.12.2015.
	Metakomponente intelektualne autonomije kao indikatori kvaliteta visokoškolske nastave	Naučna konferencija Doprinos istraživačkih nalaza razvoju obrazovne politike, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Beograd, 2015.
	Interkulturelne razmene darovitih u kontekstu migracija	ECHA Conference, Faculty of education University of Ljubljana.02-05. mart. 2016.
	Creativity and Metacognition as Indicators of Higher Education Quality	Međunarodni naučni skup Interdisciplinary management research XII, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Hochschule Pforzheim University, Opatija, maj 2016.
	Хеуристичке дидактичке стратегије у функцији развоја креативности будућих учитеља и васпитача	22. Okrugli sto o darovitima »Intrapersonalna darovitost – mogućnosti razvoja«, VŠV, Vršac, 01. jul 2016.
	The importance of improving higher teaching for raising quality in preschool and school institutions	Third International Conference “Education across Borders” Education and Research across Time and Space (1100th Death Anniversary of St. Clement of Ohrid), Faculty of Education-Bitola Makedonija 06-07 October, 2016
	The importance of physical activity for	11. međunarodna balkanska konferencija obrazovanja i znanosti

	the prevention of peer violence - research of the preschool teachers' opinion	"Budućnost obrazovanja i obrazovanje za budućnost", 12.-14. listopada 2016, Poreč, Hrvatska
	Demonstration and observation of teaching methods used in teaching lessons of Romanian language and literature	International symposium Research and Education in an Innovation Era, 6th edition, „Aurel Vlaicu“ University of Arad, Romania, december 8th-10th, 2016
	Organisation of Teaching Process within the Objectives of Modern School	Međunarodna naučna konferencija "Globalisation challenges and the social-economic environment of the EU", Faculty of Business, Management and Informatics Novo mesto and Faculty of Business and Management Sciences Novo mesto, Slovenia, 11 May 2017.
	Savremene didaktičke tendencije u funkciji naučne kompetentnosti učitelja.	Međunarodna naučna konferencija "Problemi i dileme savremene nastave u teoriji i praksi", održana 26. i 27. maja 2017. godine u organizaciji Učiteljskog fakulteta Univerziteta u Beogradu u saradnji sa Institutom za pedagoška istraživanja u Beogradu, Pedagoškim fakultetom Univerziteta „Sv. Kliment Ohridski“ u Bitolju, Fakultetom za obrazovne nauke, psihologiju i društvene nauke Univerziteta „Aurel Vlaicu“ u Aradu, Pedagoškim fakultetom Univerziteta u Mariboru.
	The Importance of Physical Activity for the Prevention of Peer Violence - Research of the Preschool Teachers' Opinion	8TH International scientific conference on kinesiology, University of Belgrade, Faculty of Sport and Physical Education, 2017.
	Didactic strategies in function of development intellectual abilities of gifted students	III international conference „Talent education“ 26-28.10.2017, Portorož, Slovenia
	Critical-Emancipatory Tendencies in Higher Education Didactics	International Scientific Conference »The Education at the Crossroads – Conditions, Challenges, Solutions and Perspectives«, Macedonian science society - Bitola, Macedonia, 10-11.11.2018.
	Contribution to the knowledge teaching	International symposium Research and Education in an Innovation Era, 7th

	strategies and to stimulate pupils creative abilities of younger school age	edition, „Aurel Vlaicu“ University of Arad, Romania, may 17th-20th, 2018
	Emancipatorna didaktika kao osnova savremenog obrazovanja nastavnika	Okrugli sto „Visokoškolska nastava – dileme i perspektive“; organizator: Srpska akademija obrazovanja, Beograd, 22.jun 2018.

6. МЕНТОРСТВА

Александар Стојановић био је **ментор у изради докторске дисертације** ма Снежане Пртљага под насловом: Пројект метода као фактор подстицања креативности ученика; одбрана је одржана 16.02.2017. године од 12,00.

Александар Стојановић био је **ментор у изради деветнаест дипломских (мастер) радова:**

1. Милана Јаковљевић, „Евауација и самоевалуација у вртићу“, Учитељски факултет, Београд, 11.02.2015.
2. Јасмина Милошевић, „Педагошка функција организације васпитно-образовног процеса у предшколској установи“, Учитељски факултет, Београд, 11.02.2015.
3. Милена Кубуровић, „Значај тематског планирања и програмирања“, Учитељски факултет, Београд, 25.02.2015.
4. Маја Лазаревић, „Значај стручне оспособљености васпитача за рад са децом предшколског узраста“, Учитељски факултет, Београд, 25.02.2015.
5. Сања Симеуновић, „Улога васпитача у афирмисању дејег стваралаштва, 11.03.2015.
6. Бојан Мирић, „Индивидуализована настава у нижим разредима основне школе“, Учитељски факултет, Београд, 15.04.2015.
7. Софија Трифуновић, „Улога васпитача у организацији васпитно-образовног процеса“, Учитељски факултет, Београд, 23.09.2015.
8. Марија Живановић, „Допринос васпитача емоционалном развоју предшколске деце“, Учитељски факултет, Београд, 30.09.2015.
9. Александра Вуковић, „Идентификација и рад са даровитим ученицима“, Учитељски факултет, Београд, 30.09.2015.
10. Сенка Ранков, „Облици наставног рада – предности и ограничења“, Учитељски факултет, Београд, 07.10.2015.
11. Ана Мреновић, „Компетенције васпитача у подстицању даровите деце“, Учитељски факултет, Београд, 17.11.2015.
12. Сања Петровић, „Васпитно-образовне методе у раду са предшколском децом“, Учитељски факултет, Београд, 09.12.2015.
13. Мирјана Шеша, „Морално васпитање ученика у разредној настави“, Учитељски факултет, Београд, 16.12.2015.
14. Александра Перишић, „Ставови ученика према наставним предметима у разредној настави“, Учитељски факултет, Београд,

16.12.2015.

15. Кристина Васић, „Методички аспекти припреме деце за школу“, Учитељски факултет, Београд, 18.07.2016.
16. Јелена Јевтић, „Савремене методичке тенденције и мисаона активизација предшколске деце“, Учитељски факултет, Београд, 14.12.2016.
17. Јована Ивков, „Компетенције васпитача и самоевалуација“, Учитељски факултет, Београд, 26.09.2016.
18. Ивана Ђерковић, „Карактеристике и предности тематског програмирања и планирања“, Учитељски факултет, Београд, 18.01.2016.
19. Дарја Добријевић, „Планирање и организација васпитно-образовног процеса у предшколској установи“, Учитељски факултет, Београд, 27.09.2017.

7. ЧЛАНСТВО У КОМИСИЈАМА

Александар Стојановић био је **члан комисије за оцену и одбрану докторске дисертације** ма Милене Летић, под насловом: Значај моралних и лидерских својстава за остварење даровитости; одбрана је одржана на Филозофском факултету у Новом Саду 22.05.2015. године од 13,00h

Александар Стојановић био је члан у комисијама за одбрану мастер радова у којима су ментори били проф. др Драгана Богавац, проф. др Вера Радовић, проф. др Зорица Ковачевић. Неки од тих радова су:

1. Јована Радовић, „Значај игре у учењу предшколског детета“, Учитељски факултет, Београд, 2015.
2. Асима Сулејмани, „Могућности реализације различитих облика васпитно-образовног рада у раду са предшколском децом“, Учитељски факултет, Београд, 2015.
3. Гордана Радојчић, „Посматрање и праћење предшколског детета као основа за планирање и програмирање васпитно-образовног рада у вртићу“, Учитељски факултет, Београд, 2016.
4. Илинка Туновац, „Планирање и програмирање васпитно-образовног рада у вртићу“, Учитељски факултет, Београд, 2017.
5. Ивана Стефановић, „Родитељи и неприхватљиво понашање деце“, Учитељски факултет, Београд, 2017.
6. Тања Катић, „Значај кооперативног учења у раду са предшколском децом“, Учитељски факултет, Београд, 2018.
7. Драгана Илић, „Типови родитеља и проблеми у породичним улогама“, Учитељски факултет, Београд, 2018.

8. НАУЧНО-СТРУЧНИ РАД ДР АЛЕКСАНДРА СТОЈАНОВИЋА У ПЕРИОДУ ПОСЛЕ ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА (2013 – 2018.)

У периоду од 2013. године до данас др Александар Стојановић је учествовао на двадесетдевет (29) међународних научних скупова и конференција. Теме његових излагања обухватају бројне области у оквиру

дидактичке проблематике: еманципаторну дидактику, хеуристичке дидактичке стратегије, организацију наставног процеса, методiku наставног рада; развијајућу настава; образовање наставног кадра; дидактичке и рефлексивне компетенције наставника; развијање интелектуалне аутономије у високошколској настави; критичко-еманципаторне тенденције у високошколској дидактици; сарадњу школе и породице; креативност, даровитост и подстицање учења у школским условима; дидактичко-методичка решења у васпитно-образовном раду, методичке стратегије у функцији развоја и учења; методе моралног васпитања у школским условима; истраживачке приступе моралном васпитању; стилове учења, примереност дидактичких инструкција когнитивном стилу ученика; стратегије вредновања наставног процеса; методу дискурса у високошколској настави, карактеристике комуникације у школском васпитању; систем вредности и просоцијално расуђивање ученика; развијање комуникационих способности ученика у настави; компетенције наставника у светлу промена у савременом образовању; развојни курикулум школе; функције уџбеника у развоју креативног мишљења ученика и др.

У периоду после избора у звање ванредног професора (2013-2018), др Александар Стојановић објавио је више научних радова који потврђују континуитет научно-истраживачких резултата из области кандидатуре стручне и научне области. Пишући о овој тематици, успешно повезује васпитну и образовну компоненту у настави и програме васпитно-образовног процеса. Прати савремена кретања у педагошким наукама, пре свега у дидактици, и рационално их користи у својим радовима како би из више углова осветлио и утемељио она питања која су у жижи његових интересовања. Кратко ћемо се осврнути на неке од значајнијих радова:

У монографији **„Хеуристичке дидактичке стратегије у високошколској настави“** (2014, стр. 361), написаној у коауторству, др А. Стојановић указује на потребу да се у високошколском образовању више користи истраживачко учење, да професори – ментори студенте навикавају да предавања доживљавају и као експеримент и истраживачко деловање. Карактеристике истраживачког учења у складу су са конструктивистичким принципима поучавања и учења: учити на примеру аутентичних проблема, у више контекста, из више перспектива и у социјалним повезаностима, тако да је уместо презентације научних резултата потребна конфронтација научних проблема, истиче Стојановић. Разматрају се актуелна питања промена у систему образовања из угла филозофије образовања, педагошко-дидактичких теорија и социо-политичког контекста постмодерних друштава са доминирајућом неолибералном идеологијом. Аргументује се потреба дидактичких приступа подстицању еманципације у високошколској настави, критичког размишљања као услова процеса еманципације и то из углова: утицаја епистемолошко-методолошких основа науке на дидактичке теорије, дескриптора европског квалификационог оквира, мета-компоненти интелектуалне аутономије као индикатором квалитета. Др А. Стојановић у овој монографији критички промишља о дидактичким консеквенцама и ограничењима конструктивистичког модела учења у настави. Осим тога, значајан је допринос аутора разматрању примерености дидактичких инструкција когнитивном стилу ученика. Сагледава допринос еманципаторно усмерене дидактике окренуте ка ученику, у оквиру које се негује партнерска комуникација наставника и ученика. Наглашава да је

неговање комуникационих способности у настави изузетно важан задатак васпитно-образовног процеса у школи. Наставник је одговоран за квалитет комуникације у настави, за интензитет интеракцијске повезаности између њега и ученика, као и међу самим ученицима. У овој монографској студији дају се и резултати емпиријског истраживања које је спроведено у току академске 2013/14. године: професори – ментори су иновативним, хеуристичким дидактичким стратегијама поучавања, заснованим на еманципаторној дидактици, оријентисаним ка даровитим студентима, код њих развијали метакогнитивне способности, дивергентно мишљење, креативност, флексибилност, специфичне когнитивне стилове који их одликују, одговорно морално функционисање и способност саморефлексије. Тежило се остваривању еманципаторних потенцијала даровитих студената, разумевању потребе за развијањем стваралачких потенцијала, флексибилних структура знања, критичности у начину опажања, мишљења, учења и решавања проблема, спремности за преузимање ризика и др. Европски дидактичари управо истраживачко учење сматрају високошколским дидактичким концептом који доприноси развоју поменутих компетенција. Резултати су показали да студенти, уз вођење обучених студената и наставника ментора, могу да врше трансфер стечених стратегија и метода на своје практичне поступке у оквиру своје завршне праксе и појединачних вежбања. Утврђено је да се хеуристичким дидактичким стратегијама доприноси оспособљавању студената да користе своја теоријска знања у анализи и осмишљавању професионалног окружења, и да на овај начин делују као рефлексивни практичари, тестирајући теоријске поставке и прилагођавајући их сопственом окружењу. Др А. Стојановић наглашава да у високошколској настави треба инсистирати на партиципацији студената, суодлучивању, истраживањима и интердисциплинарности, као елементима еманципаторног учења. Залаже се за значајније промене начина рада на нашим високошколским установама у правцу интензивније интеракције, истраживачког рада, менторског вођења, тимског рада, сарадње међу студентима, рада на пројектима, мултидисциплинарне и интердисциплинарна размене и сл. Тиме би се омогућавао развој базичних компетенција код студената који се припремају за наставнички позив – способности учења, комуникације, знања и вештина потребних за решавање проблема. Стојановић подсећа да у постмодерној дидактици, која је еманципаторно усмерена, наставници превасходно треба да дају подршку развоју ученика, а да би то могли, они морају да стекну знања о феноменима који битно утичу на ефикасност учења ученика: нпр., о начинима вођења ефикасне педагошке комуникације (у оквиру које је и ученичко постављање питања), о предностима интерактивног учења, о потреби инструкисања ученика за учење учења (у оквиру кога је и издвајање битног од небитног), о могућим иновацијама у васпитно-образовном раду итд.

Као коаутор монографије *„Дидактичке компетенције и Европски квалификациони оквир“* (2015, стр. 304), др А. Стојановић истиче потребу квалитетнијег образовања будућих учитеља и „ширење“ спектра њихових компетенција. Налазима истраживања који се директно односе на дескрипторе Европског квалификацијског оквира указује се на могућности високошколске дидактике да развије моделе оријентисане ка интелектуалној аутономији, са јаче наглашеним научним образовањем. Стојановић се дидактичким компетенцијама посвећује из угла теоријског

оквира еманципаторне дидактике, засноване на плуралистичким концептуалним променама у савременој филозофији науке и знања на којима су засноване промене у схватању функције професионалног, а посебно високошколског образовања, са функцијом јачања еманципаторног потенцијала, као индикатора квалитета образовања. Тежња је да се овом студијом, поред осталог, помогне високошколским наставницима у промишљању о дидактичким стратегијама којима, међајући своју дидактичку улогу у процесу поучавања и учења, могу доприносити развоју интелектуалне аутономије студената. Закључује се да су савремена школа и наставници пред бројним изазовима постмодерне, глобализације, у времену поремећеног система вредности. Стојановић наглашава да је данас много већа одговорност наставника за морално изграђивање ученика у условима живота и рада у којима је све мање хуманог поступања, све више моралне равнодушности. Развијање наставничких способности и вештина моралног расуђивања, моралне осећајности, моралне мотивације и моралне акције у складу са теоријом етичке компетенције, неопходно је током припреме за позив. Аутор сугерише да општом структуром студијских програма треба тежити подстицању професионалне аутономије и рефлексивне праксе будућих учитеља/васпитача, како би стекли знања, изградили ставове и практичне способности који ће им омогућити да се стално стручно усавршавају и самоусавршавају, прилагођавајући се различитим условима и променама, уз коришћење разних извора знања, метода и средстава. Зато се, као једна од кључних компетенција у савременом образовању васпитача/учитеља, наводи „компетенција за доживотно образовање“. А. Стојановић сматра да се код васпитача/учитеља морају развијати вишедимензионалне компетенције (способности самоорганизације, делотворности, кооперације, споразумевања, решавања проблема, целовитог приступа). А. Стојановић у овом контексту детаљније разматра и дидактичке компетенције наставника/васпитача (руковођење, организовање активности, комуникација и афективна атмосфера).

У монографији **„Методичке стратегије развоја децијих потенцијала у савременој предшколској установи“** (2016, стр. 253), написаној у коауторству, др А. Стојановић истиче да савремена, хуманистичка, комуникацијска, еманципаторна, процесуална, педагогија заговара еманципацију као циљ васпитања (самоостварење, аутономију, самоодређивање и суодређивање, развој критичког мишљења, самопоуздања, способности сарадње). С обзиром на то да циљеви имају функцију регулатора методичких поступака, проистиче и захтев за адекватним дидактичко-методичким решењима која су одређена наведеним циљевима и, у много чему, другачија од оних која су се примењивала у традиционалној педагогији и методици, наглашава Стојановић. Разматра се конструктивистичка односно развојно-хуманистичка парадигма као основа савремених теоријских схватања о предшколском васпитању, из које су изведена одговарајућа методичка решења за конкретан васпитно-образовни рад. Конструктивистичка методичка парадигма је утицала и на измене у концепцији високошколске методике, јер су постојали бројни разлози који су указивали на потребу квалитетнијег образовања будућих васпитача. Др А. Стојановић заступа становиште да савремена методика васпитно-образовног рада треба да има развојни карактер што значи да треба да је карактерише таква организација у коме ће дете бити у што већој мери активно, која ће утицати на развој

сазнајних и општих интелектуалних способности предшколске деце, способности стицања нових знања и њихове примене у новим ситуацијама, на развој самосталног и стваралачког мишљења итд. То подразумева активизацију интелектуалних способности, памћења, маште, апстрактног резонувања и укључивање емоционалних и вољних елемената личности детета. Омогућава се сваком детету да се развија у складу са својим потенцијалима, способностима, потребама, склоностима. У оваквој „методици омогућавања“, насупротив „методици поучавања“, настоји се да деца сама конструишу знања, тј. уче путем стварања знања, и притом развијају дивергентно мишљење, отварају нова питања и проналазе решења проблема на које наилазе. Креативнији облици учења омогућују да се реализује и развојна функција вртића и учења као суштинског фактора развоја личности детета. У циљу сагледавања прихваћености савремених трендова у предшколском васпитању и у професионалном развоју васпитача који раде у предшколским установама, др А. Стојановић је учествовао у спровођењу истраживања у које су били укључени васпитачи из вртића на ширем простору Војводине, односно Србије.

У монографији **„Дидактичке стратегије и дивергентна продукција“** (2017, стр. 203), написаној у коауторству, др А. Стојановић указује на потребу за дидактичким истраживањима којима се сагледавају могућности коришћења сазнања савремених теорија учења као концептуалног оквира за организацију истраживања дидактичко-психолошких проблема учења у настави, како би ефекти учења водили ка исходима у којима се препознају креативни потенцијали ученика. Сматра да је неопходно тражити адекватније везе између сазнања о процесима учења и процеса учења у настави, како би се учење учинило ефикаснијим. У монографској студији се анализирају суштинске карактеристике теорија које су протеклих деценија значајно допринеле разумевању механизма стваралаштва, а након тога су оне јасније сагледане као основе дидактичких стратегија развијања стваралачке продукције. Др А. Стојановић указује да је питање дидактичких инструкција последњих деценија фокусирано истраживачким напорима интердисциплинарних приступа и иде ка формирању нових теорија учења у настави, тзв. теорија инструкције, које чине основу дидактичких стратегија, стратегија поучавања, односно учења у настави. Истиче се да креативност одговара типу отвореног или дивергентног мишљења (уочавање велике разноврсности решења и одговора) које је супротно затвореном или конвергентном мишљењу, које проблеме разматра на основу јединствених и једино могућих одговора. Дивергентно мишљење се сматра данас једном од претпоставки особености креативне личности, истичу коаутори монографије. За дидактичке стратегије је значајна констатација да су способност субјекта да ствара нове, необичне и употребљиве комбинације, да открива међусобно удаљене асоцијативне елементе и да их сврста у нове и употребљиве комбинације индикатор механизма медијације, који је најважнији асоцијативни механизам креативног мишљења. Указује се да значајну теоријску основу дидактичких стратегија подстицања креативности чини еманципаторна дидактика. Анализирају се дидактичке стратегије које се баве подстицањем развоја креативног мишљења, заснованим на асоцијативној теорији. У наведеној монографији приказане су следеће стратегије подстицања стваралаштва: Озборнова „олуја идеја“, Крачфилдов систем развијања стваралаштва, Синектика, Торансова стратегија развијања стваралаштва,

Хефелова стратегија, Тејлорова стратегија развијања стваралаштва и НТЦ програм подстицања стваралаштва. У другом делу монографије дају се резултати евалуативне студије којом су посматрани ефекти пројекта "Smart Children network", у чијој је основи НТЦ систем учења са предзнаком подстицања развоја критичког мишљења. Анализиране су могућности утицаја на развој дивергентне продукције и функционалног знања. Указано је на дидактичке домете НТЦ система - у којој мери су задаци засићени процесима стваралачког мишљења, креативне имагинације, инвентивности и дивергентне продукције утицали на ослобађање од конформистичког мишљења и какве су ефекте дали у дивергентној продукцији и функционалном знању деце предшколског узраста.

У чланку ***Улога школе у неговању различитости култура и моралних вредности у време постмодерне*** (2013) др А. Стојановић указује да је контекст у коме савремена школа реализује своје функције веома комплексан и сложен. Напомиње да постмодерно време карактеришу бројни процеси који се међусобно прожимају и притом рефлектују на рад у школи: глобализација, промене у вредносним системима, морална аномија, хомогенизација културе и образовања, постмодерни плурализам и др. Једно од данас актуелних питања је да ли глобализација културе води културној хомогенизацији света или већој диференцијацији и фрагментацији? У складу с тим, Стојановић сматра да је потребно размишљати о начинима очувања различитости култура и образовања од једнообразности. Покушава да нађе одговор на питање какве су могућности савремене школе, која осим васпитно-образовне, има и културну улогу, јер се у њој сусрећу глобална и национална култура? Незаобилазно питање у овим разматрањима, по мишљењу Стојановића, односи се на моралне вредности које се промовишу у школи, имајући у виду чињеницу да глобализација има смисла ако доприноси афирмацији универзалних људских вредности. Аутор указује да је данас једна од отежавајућих околности у васпитном раду школе постојећа дисхармонија интелектуалне и моралне културе у савременом свету.

У чланку ***Meta-components of intellectual autonomy as higher education teaching quality indicators*** (2014) се дају налази експлоративног истраживања којим су се настојали сагледати нивои развијености метакомпоненти аутономије учења (метакогнитивне способности, стратегије учења и критичко мишљење), као индикатори квалитета високошколске наставе, односно индикатори функције знања и улоге високог образовања, који су се, као такви, нашли и као компоненте у Европском квалификационом оквиру. Теоријску основу рада чине савремени дидактички концепти еманципаторског учења, који подразумева интелектуалну аутономију као исход дидактичког приступа учењу у току наставе. Основни налаз односи се на следеће: мали број студената је са развијеним метакогнитивним способностима, са очекиваним нивоима критичког мишљења и ефикасним стратегијама учења, а ово указује на слабе домете високошколске наставе у погледу метакомпонената интелектуалне аутономије, предвиђене као компоненте Европског квалификационог оквира. А. Стојановић сматра да то подразумева да се у настави више пажње поклања самоорганизованом и самоодређеном учењу, те да је највећа промена коју са собом носи реализација аутономије учења, промена дидактичког приступа учењу у току наставе, проистеклог из савремених дидактичких концепата еманципаторског учења. Стога настава и учење у њој иду у обрнутом смеру од доскорашњег, а то значи да се они

који уче „воде“ у току учења тако да постепено преузимају одговорност за сопствено учење.

У чланку *Quo vadis universitas? (Organizational concepts – imperatives of success and value)* (2015) др А. Стојановић и коаутори посматрају Болоњску реформу универзитета из угла организацијских концепата и њиховог доприноса квалитету високог образовања. Наиме, посматрају се организацијске мере и поступци којима се универзитет трансформише и прилагођава новонасталим друштвено-економским, политичким, културним и научно-технолошким условима, као и променама у филозофији, садржајима и методама образовања, са подразумеваним очекиваним променама у структури система и организацији живота и рада унутар система образовања. Питања у која задире реформа система су комплексна, широка и далекосежна, а избор стратегије, начин спровођења тих промена, односно покушаји да се систем трансформише у ново »продуктивније« стање подразумева организацијски концепт који неће узети у обзир само структурне промене, што је за сада једино видљиво, него и промењене филозофије живота у постмодерни и њеном утицају на филозофију васпитања и нове педагошке парадигме - у средишту је појединац и његов целовит развој. У оквиру процеса целоживотног учења, као водеће образовне филозофије и процеса глобализације света и индивидуализације националних држава, захтева за јачањем етике одговорности и све израженијег оријентира на самосвесног, кооперативног и креативног појединца, алтернативне педагогије заузимају све значајније место (хуманистички модели, еманципацијско васпитање, корак по корак, учење у слободи...). У склопу овога је и суштинско питање циља образовања на високом ступњу, а односи се на питање сврхе учења, те се у раду посматрају питања филозофије образовања која истичу недалекосежност погледа на друштво које учи као на »константно допуњавање људског капитала« за економски напредак и анализира однос овога са захтевима да високо образовање негује људске тежње за променом и могућношћу јединке да се носи са неизвесношћу, несигурношћу и непредвидивошћу. Допринос расветљавању ових питања аутори сагледавају из угла корпорацијског концепта организације и модела дифузије, који се превасходно баве усвајањем промена кроз социјалне системе; затим комплексне организационе моделе који проучавају промену као функцију варијабли као што су централизација и величина; и конфликте модела који се усмеравају на социјалне услове форму промена. Аргументација за вредновање појединих организацијских концепата посматра се из угла компетенција студената, као индикатора квалитета високог образовања.

У чланку *Creativity and Metacognition as Indicators of Higher Education Quality* (2016) др А. Стојановић даје допринос расветљавања питања квалитета високог образовања, а као аргументација оценама и ставовима дају се налази експлоративног истраживања вршеног на хотимичном узорку студената на факултетима универзитета у Србији (N=365), чији је циљ био да се испита утицај дидактичких стратегија и метода на креативне и метакогнитивне компетенције студената. Тиме је проверавана хипотеза о примени дидактичких стратегија и метода и креативним компетенцијама студената, као индикаторима квалитета високог образовања. Коришћена је метода систематског неексперименталног посматрања и скала процене којом су студенти процењивали степен присуства наведених стратегија, метода или поступака

у току студија и колико су исте допринеле развоју компетенција студената. У избору дидактичких стратегија, метода и поступака водило се рачуна да се исте односе на проблемско учење, креативне приступе учењу, метакогницију и критичку аутономију. Посматране компетенције студената односиле су се на елементе метакогниције и креативног, критичког мишљења. Основни налази потврђују значај метакомпонената за успех у решавању проблема, као и значај дидактичких инструкција за провоцирање мета-исказа и креативних реакција.

У чланку *From obsolete to contemporary preschool education (experiences in Serbia)* (2018) др А. Стојановић образлаже да се васпитна пракса у Србији током историје мењала, идући ка све продубљенијем знању о потребама и могућностима детета – субјекта и све убедљивијој потврди важности равноправног учешћа деце у животу одраслих. Бројне критике у педагошкој историји, које су изрицане са различитих становишта, имплицирале су оно што се данас назива непреписивном комуникацијом, партнерским, равноправним односима између васпитача и деце, тј. васпитањем као комуникативним делањем. У овом чланку Стојановић критички анализира процесе демократизације и промене у систему предшколског васпитања и образовања у Србији које су се у „таласима“ дешавале крајем прошлог и почетком овог века. У том периоду усвојене су нове програмске основе за јаслени и предшколски узраст деце. У њима је истакнут развојни значај активног учења деце, њихове развојне потребе, квалитет интеракције са васпитачима, другом децом, родитељима, демократски стил комуникације и организације васпитно-образовног рада на интерактивним методама учења. Из претходног система, наглашава Стојановић, као добра основа за реформу значајно је било постојање концепције и праксе интегрисане бриге о деци, постојећи програмски модели за развијање курикулума, очувана традиција размењивања информација и стручног окупљања кадрова и др. Бројне тешкоће су успоравале реформу – сложене политичко-економске околности, централизована организација, низак укупни обухват деце (посебно популације деце из „осетљивих“ група), недовољно развијен систем професионалног напредовања стручних кадрова и др.

У коауторском чланку *Interkulturalna senzitivnost studenata u kontekstu migracija* (2018) приказује се експлоративно истраживање, које је рађено на пригодном узорку студената из 6 држава региона југоисточне Европе (N-973), у коме је посматрана њихова интеркултурна сензитивност у контексту актуелних миграционих процеса. Независне варијабле односиле су се на земљу из које су студенти и факултет на коме студирају, а зависна на ниво интеркултурне сензитивности. Методом дескрипције и упитником снимани су утицаји врсте студија, односно факултета на којима студенти студирају и државе у којима живе на интеркултурну сензитивност студената, јер се претпостављало да и саме студије (друштвене, хуманистичке, природњачке) утичу на формирање интеркултурне сензитивности. Инструмент се односио на питање: какве ефекте на пољу интеркултурне размене могу изазвати садашње миграције у Европи? Добијени су следећи налази: општа слика интеркултурне сензитивности указује да постоје разлике у вредновању позитивних и негативних интеркултурних ефеката у односу на државу у којој студенти живе, као и да испитани као најзначајнији позитивни ефекат садашњих имиграционих ефеката у ЕУ истичу *мултикултурност*. Као негативни аспекти наводе се:

економске последице, јачање тероризма, пренасељеност, исламизација као опасност од верских тензија, слабљење ЕУ, последице по мигранте, појава болести и епидемија, дестабилизација мира у ЕУ и свету... Утицај врсте студија на вредновање позитивних и негативних ефеката у интеркултурним разменама, као последицама европских имиграционих токова показала се као значајна, те се, поред мултикултурности, демократизације и хуманизације друштва и размене знања, као позитиван исход у интеркултурној размени наглашава и *општа добробит за имигранте*, што би се могло тумачити као индикатор добре сензитивности студената, емпатија за недаће имиграната и очекивања да ће им се помоћи. Манифестована је хумана нота студената у области друштвених и хуманистичких наука.

У чланку ***Critical Thinking of Students – Indicator of Quality in Higher Education*** (2015) др А. Стојановић дискутује о чињеници да данас преовлађују оцене да Болоњска реформа ставља студије у парадоксалну ситуацију тако што наглашава потребу за критичким размишљањем, као најзначајнијим циљем наставе, али је у суштини мало простора за остваривање овога у наставној пракси. Дескриптори Европског квалификационог оквира пружају легимитет да се развију у високошколској настави модели оријентисани ка критичком размишљању, али је корак од реторике до реалности велики. Основни налаз експлоративног истраживања са студентима (узорак хотимични, N =130), вођен питањем о поменутом раскораку између реторике и реалности, односно од студентске процене нивоа развијености сопственог критичког мишљења и стварног манифестовања интелектуалне аутономије је следећи: *студенти високо вреднују нивое развоја сопственог критичког мишљења, али, се уочава да се ово није манифестовало у ситуацијама које су од њих захтевале примену истих аспеката, што се може сматрати значајним индикатором квалитета високог образовања.*

У чланку ***Didactic strategies and competencies of gifted students in the digital era*** (2015) др А. Стојановић и коаутори представљају налазе експлоративног истраживања на хотимичном узорку од 112 студената мастер студија педагогије у Србији чији је просек на студијама изнад 9.00. Дакле, узети су као потенцијално даровити они који су се остварили у академској даровитости. Намера аутора је била да се испита утицај дидактичких стратегија и метода на компетенције даровитих студената, чиме је проверавана хипотеза о значају одређених дидактичких стратегија и метода подстицању интелектуалне аутономије даровитих студената. Коришћена је метода систематског неексперименталног посматрања и скала процене којом су студенти процењивали степен присуства наведених стратегија, метода или поступака у току студија и колико су коришћене стратегије учења и поучавања у току наставе, вежби, семинарских вежбања, консултација, одговарале њиховим потребама, као и колико су исте допринеле развоју компетенција. У избору дидактичких стратегија, метода и поступака водило се рачуна да се међу 52 методе нађе 30 оних које се односе на проблемско учење, креативне приступе учењу, критичку аутономију. С друге стране се на листи од 35 компетенција нашло 30 које се односе на самостално размишљање и представљају елементе критичког мишљења и индикатор су, пре свега, приступа сазнавању даровитих студената. Добијени су следећи налази: Постигнуте компетенције са вишим просечним вредностима су, углавном, оне које су значајне за интелектуално

функционисање, али нису директно везане за оно што објашњава критичко размишљање, али не у потпуности и интелектуалну аутономију, и односе се на: *познавање основних појмова, разумевање чињеница, давање објашњења догађаја*; Ни једна од посматраних дидактичких стратегија, метода и поступака није у потпуности испунила очекивања даровитих студената, дакле, све су заступљене, али не у очекиваној, тј. потребној мери; Степен изражености дидактичких стратегија говори да су недовољне следеће: *преобликовање, олуја идеја, стварање нових идеја, антиципирање последица, концептирање, писани извештаји након примене инструмената и сократовски разговор*. Насупрот овоме, студенти су испољили веће потребе за следећим методама и поступцима: академско излагање, евалуација, практични радови, истраживачка метода, интерпретација, стварање нових идеја, проналажење нових поступака, саморефлексивно учење, олуја идеја, компарирање, интерактивно учење, самоорганизовано учење, учење откривањем, проблемско учење, упоређивање података, проблемско излагање, формулисање појмова, резимирање идеја, постављање питања, проналажење примера на интернету и у литератури, писани радови, навођење занимљивих детаља, образлагање ставова, расправа на тему, сучељавање мишљења, разговор о унапред постављеним проблемима.

У чланку ***Critical-Emancipatory Tendencies in Higher Education Didactics*** (2018) теоријским дискурсом сагледаване су суштинске карактеристике отворене дидактике. А. Стојановић и коаутори дискутују промене у схватањима метафизичких поставки у изучавању дидактичких феномена, које за многе дидактичаре високошколске наставе за сада остају без одговора. Закључује се да високошколска настава није у складу са филозофским тенденцијама критичко-еманципаторних струја, јер се не ствара контекст за инаугурисање идеја за њену адекватну организацију. Процењује се да еманципација сапостојања мноштва перспектива захтева дуг процес реконструкције фундаменталних поставки образовања, чији ће се ефекти видети тек у новим генерацијама. По мишљењу аутора, под знаком питања је и сама филозофија образовања постструктурализма, односно постмодерне, јер како данас изгледа, још нису довољно јасно сагледане онтолошко-епистемолошке основе истих о чему сведоче структурне промене универзитета. Доводе се у питање шансе отворене дидактике јер „либерализација“ образовања, рушећи нормативизам мишљења претендује на нестандартно мишљење, а „нова рационалност“ тежи ка одустајању од рационалности као такве. Као циљ образовања јавља се стандардизација у новом виду, указују аутори, наметањем нових тоталитарних правила, којима формализам, тј. рационализам знања уступа место апсолутној идеји плурализма и толерантности, која иманентно тежи ка нивелисању класичне рационалности супротстављајући јој се у равни научних дискурса и простору општеприхваћених узајамних деловања.

У чланку ***Методолошка ограничења у проучавању моралности даровитих ученика*** (2013) А. Стојановић анализира феномене даровитости и моралности и констатује да су веома комплексни и сложени, па је разумљиво што постоје бројне методолошке тешкоће у истраживањима моралности даровитих ученика, као и недоумице у њиховом превазилажењу. Констатује се да стручне анализе показују да је неопходан холистички приступ, тј. целовито сагледавање многобројних аспеката при проучавању ове проблематике, јер су покушаји примене појединих методолошких концепата резултирали редуkcијом

истраживачких проблема и различitim методолошким пропустима. У раду се разматрају још увек отворена методолошка питања у истраживањима моралности даровитих појединаца: плурализам, могућности и ограничења квантитативне и квалитативне парадигме, позитивистичког и херменеутичког приступа овој проблематици, идиографског и номотетског приступа, алтернативних поступака и др. Стојановић разматра могућности превазилажења постојећих методолошких ограничења различitim типовима триангулације: теоријском, интердисциплинарном, методолошком, истраживачком и триангулацијом података.

У коауторском раду ***Интелектуална аутономија – мета-компонента у дескриптору европског квалификационог оквира*** (2014) А. Стојановић критички се сагледавају домети досадашње имплементације елемената Болоњског процеса из угла аутономије универзитета и то посебног аспекта - слобода и одговорности универзитета у функцији развоја критичког разума студената. Посматрају се структуре метакогнитивних способности студената, стратегија учења и критичког мишљења, као значајни индикатори интелектуалне аутономије студената. Презентују се налази истраживања, експлоративног карактера, чији је циљ био да се тестира теза о слабој интелектуалној аутономији студената. Основни налаз односи се на: посматране мета-компоненте интелектуалне аутономије студената показују низак ниво развоја елемената метакогнитивних способности, неефикасне стратегије учења и слабу структуру критичког мишљења.

У чланку ***Значај развоја рефлексивних компетенција наставника и ученика у савременој настави*** (2014) др А. Стојановић наглашава да су рефлексивне компетенције неопходне за разумевање и реорганизовање начина на који наставници размишљају о процесу васпитања и образовања, што је предуслов за промене њиховог понашања и начина рада у настави. С обзиром да саморефлексивност детерминише иновације у методици наставног рада, сматра се и једном од кључних компетенција наставника. Наставници који су свесни потребе своје рефлексивне делатности у већој мери утичу и на ученике да развијају критички став којим се подстиче свест о процесу конструкције знања. Подстицање свесности ученика о конструкцији знања у савременој дидактици сматра се кључним за остваривање важних наставних циљева: за развијање мисаоних способности ученика, пре свега расуђивања, разумевања вишеструких перспектива, заузимања одређене позиције у односу на уверења која се могу артикулисати и бранити итд.

У чланку ***Наставник између плурализма моралних вредности и аутономије ученика*** (2013) А. Стојановић констатује да, упркос бројним отежавајућим околностима савременог живота у време постмодерне и глобализације, школа и наставници и даље имају централно место у процесу усмеравања младих генерација да схвате постојеће цивилизацијске, историјске и културне тековине и да их усвоје. Исто важи и за усмеравање ученика у погледу норми заједничког живота и васпитног деловања у складу са постојећим етичким начелима и пожељним системом вредности, које су значајне како за друштво, тако и за појединце. Оно што данас чини позицију наставника у васпитном процесу врло деликатном и комплексном је чињеница да је систем вредности у великој мери поремећен, чак и »урушен«, сматра Стојановић. На одређен начин, наставници у школама се налазе у улози посредника између постојеће кризе, плурализма и релативизације моралних вредности у савременом друштву и потребе

ученика да као појединци самостално, зрело и одговорно функционишу у школској и друштвеној средини.

У чланку ***Положај даровитих ученика у савременој дидактичкој култури*** (2016) др А. Стојановић истиче чињеницу да се циљеви наставе у савременој школи усмеравају ка развијању интелектуалне аутономије, креативности, оригиналности, критичког мишљења, маште, рефлексивности, саморегулисаног учења, различитих талената ученика итд., указује и на неопходност адекватног дидактичког третмана даровитих ученика с којима је васпитно-образовни рад захтевнији. Предуслов за квалитетније подстицање потенцијала даровитих ученика је прихватање савремене дидактичке културе која, за разлику од традиционалне, пружа могућности за еманципацију сваког ученика у настави и учењу. Констатује се да је веома значајно како наставници перципирају даровите ученике, њихов положај и утицај на остале ученике у одељењу. Од тога зависи педагошко вођење ученика као интерактивни комуникацијско-стваралачки процес. Конструктивистичка дидактика, између осталог, наглашава значај социјалне интеракције и комуникације. Двосмерна комуникација у настави подразумева узајамно деловање, дискусију, размену мишљења, договарање, пружа могућност за прилагођавање потребама и интересима ученика, што је за даровите посебно значајно, подстиче процесе размене између наставника и ученика, ствара могућности за отварање нових питања и налажење различитих решења проблема, ствара већи број прилика за увођење креативних промена и иновација у саму комуникацију и наставни процес у целини и др. Управо такав положај и когнитивна, афективна и мотивациона подршка у редовној настави и током додатног рада са њима су неопходни даровитим ученицима, закључује А. Стојановић.

У коауторском раду ***Имплицитне теорије будућих васпитача и учитеља о креативности*** (2018) полази се од претпоставке да развој и напредак људског друштва долазе као последица задовољавања потреба његових појединаца за истраживањем, испробавањем, испитивањем, комбиновањем, уношењем новина и померањем постојећих граница. У процесу властитог развоја и осамостаљивања појединац не треба да се заустави на стицању постојећих знања и самосталном успешном извођењу неке радње, већ треба да иде ка стварању властитог дела, истичу аутори. На који начин и у којој мери ће креативно деловање деце бити подстакнуто у васпитно-образовном раду у великој мери може бити условљено имплицитним теоријама васпитача и наставника о креативности. У овоме раду представљени су резултати истраживања које је имало за циљ испитивање ставова студената Учитељског факултета у Београду, будућих васпитача и учитеља, о креативности, односно о одређеним теоријским и емпиријским налазима везаним за креативни потенцијал и креативно деловање. У истраживању је коришћена дескриптивна метода са анкетирањем као истраживачком техником. Резултати истраживања показују да је разумевање креативности од стране студената веома блиско схватању креативности у педагошко-психолошкој теорији.

У чланку ***Разлике у методама подучавања деце пожељним облицима понашања од стране васпитача и родитеља*** (2016), имајући у виду значај сарадње предшколске установе и породица предшколске деце у стварању одговарајућих услова за оптималан развој и васпитање сваког детета, разматрају се методе подучавања које томе доприносе. Анализиране су разлике у методама подучавања у пракси породичног и

институционалног васпитања у вртићима, с намером да се подстакне делотворније методичко креирање васпитно-образовног рада као основа неговања целовитих потенцијала деље личности. Дискутују се налази истраживања у коме су анкетирани родитељи и васпитачи о методама подучавања пожељним облицима понашања које најчешће користе. Претпостављено је да васпитачи, као компетентнији од већине родитеља, у већој мери примењују поступке који су у складу са савременим педагошким тенденцијама. Резултати показују да постоје статистички значајне разлике међу појединим варијаблама, тј. у карактеристикама васпитних стилова родитеља и васпитача. Родитељи у већој мери примењују поступке који су карактеристични за ауторитарни стил васпитања (скретање пажње на пожељно понашање „моралисањем“, држањем придика; кажњавањем деце ако не поштују пример родитеља; инсистирањем строгим захтевима да деца поштују пример). Васпитачи практикују демократски стил васпитања у већој мери од родитеља (стављање деце у различите ситуације како би својом активношћу стицала особине личности и вредности; давањем личног примера и др.)

У коауторском раду *Домети пројект методе у подстицању креативности ученика у настави природе и друштва* (2018) представља се један од начина на које образовање (базирано на дидактици односа) може позитивно утицати на развој мултиперспективизма, креативности и иновација код ученика. У том смислу, Стојановић и коауторке разматрају могућности и ограничења примене пројект методе као фактора подстицања креативности код ученика. Циљ спроведеног истраживања био је да се утврди у којој мери пројект метода, примењена у настави природе и друштва, може подстаћи испољавање креативних реакција код ученика. Истраживање је спроведено применом експеримента са паралелним групама. Резултати добијени помоћу модификоване Гилфордове и Торенсове батерије тестова стваралаштва показали су да примена пројект методе позитивно утиче на асоцијативну флуентност, оригиналност идеја, елаборацију, флексибилност мишљења и осетљивост на проблеме. Иако постоје одређена ограничења и не могу се са сигурношћу утврдити крајњи домети пројектне методе у нашим школама, аутори сматрају да резултати до којих се дошло у овом раду јасно указују да пројект метода има потенцијала и могућности да оснажи креативно функционисање ученика.

У чланку *Хеуристичке дидактичке стратегије у функцији подизања квалитета образовања учитеља и васпитача* (2014) Стојановић аргументује потребу да се у високошколској настави на учитељским/педагошким факултетима, током припремања учитеља и васпитача за свој будући позив, примењују хеуристичке дидактичке стратегије. Засноване на еманципаторној дидактици, хеуристичке стратегије доприносе развоју метакогнитивних способности, дивергентног и критичког мишљења, креативности, истраживачког стила размишљања, рефлексивних компетенција студената и других особина значајних за ове професије. Стојановић се залаже да се на овим факултетима у већој мери примењују хеуристичке дидактичке инструкције у раду са студентима, као што су: формулисање проблема и хипотеза, давање идеја за проверу хипотеза, издвајање битних информација и идеја, употреба идеја на нов начин, откривање последица, анализа, генерализација, компарација сличности и разлика, откривање заједничких веза итд.

9. МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ЗА ИЗБОР

На основу анализе радова др Александра Стојановића комисија констатује да се кандидат у њима бавио дидактичким проблемима као што су: домети еманципаторне дидактике, хеуристичке дидактичке стратегије, организација наставног процеса, методика наставног рада; развијајућа настава; образовање наставног кадра; дидактичке и рефлексивне компетенције наставника; развијање интелектуалне аутономије у високошколској настави; критичко-еманципаторне тенденције у високошколској дидактици; сарадња школе и породице; креативност, даровитост и подстицање учења у школским условима; дидактичко-методичка решења у васпитно-образовном раду, методичке стратегије у функцији развоја и учења; методе моралног васпитања у школским условима; истраживачке приступе моралном васпитању; стилови учења, примереност дидактичких инструкција когнитивном стилу ученика; стратегије вредновања наставног процеса; метода дискурса у високошколској настави, карактеристике комуникације у школском васпитању; систем вредности и просоцијално расуђивање ученика; развијање комуникационих способности ученика у настави; компетенције наставника у светлу промена у савременом образовању; развојни курикулум школе; функције уџбеника у развоју креативног мишљења ученика и др. Кандидат је успешно ситуирао савремене дидактичке проблеме у контекст постмодерне дидактике, указујући на чињеницу да она представља дубокосежни процес промене и критике "модерне" као основу плурализма стилова и трагања за индивидуалношћу уместо за идентитетом. Кандидат је дао значајан допринос у разматрању битних и актуелних дидактичких питања. Уочава се интердисциплинарни приступ у проучавању дидактичке проблематике, што се види из коришћене литературе у радовима.

Истраживачки рад кандидата Александра Стојановића заснован је на темељном разумевању савремене наставе, оригиналном приступу у постављању истраживачких проблема и адекватном методолошком приступу. Оцена студената за курсеве које држи, на основу спроведене евалуације, коришћењем модела упитника за вредновање педагошког рада наставника Београдског Универзитета је следећа: већини студената одговара начин излагања кандидата; излаже прегледно и истиче најбитније; наставу држи према распореду; даје повратне информације студентима о нивоу успешности у савладавању задатака и подстиче активност студената; подстиче на размишљање и примену стечених знања; подстиче укључивање и учествовање студената у настави. Средња оцена појединих сегмената 4,63 добијена је обрадом података прикупљених у анкети (коришћена нумеричка скала од 0 до 5).

Наставници и сарадници са катедре за дидактику оценили су његово испуњавање професионалних обавеза и сарадњу са колегама у истраживачком и педагошком раду позитивно.

У оквиру научног пројекта „Педагошки плурализам као основа стратегије образовања“, бр. 179036 (2011-2018), чију реализацију финансира Министарство науке и технолошког развоја Републике Србије, А. Стојановић се бави актуелном дидактичком проблематиком и истраживањима наставне праксе.

Др А. Стојановић савесно и одговорно учествује у раду Катедре и Учитељског факултета. Одлуком Наставно-научног већа 2012. године

именован је за руководиоца Наставног одељења Учитељског факултета у Вршцу, што и даље обавља.

Сарађује са Заводом за унапређивање образовања и васпитања – Центром за развој програма и уџбеника (на пословима рецензирања публикација), као и са колегама са Института за педагошка истраживања.

Досадашњи рад др Александра Стојановића представља значајан научни и педагошки допринос Учитељском факултету у Београду и нашој науци.

Приказани научно-стручни рад кандидата, увид у научне и стручне радове кандидата, који су објављени у земљи и иностранству, учешће у међународним и домаћим пројектима, уз ангажовање на остваривању наставе на предметима Дидактика, Дидактика са методиком васпитно-образовног рада, Предшколска дидактика и Методологија педагошких истраживања, уверава чланове комисије за писање овога реферата да кандидат испуњава прописане услове Закона о високом образовању за избор у звање редовног професора и услове дате према Критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду.

III - ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу досадашњег наставног рада, објављених уџбеника, монографија, стручних и научних радова, Комисија је закључила да др Александар Стојановић испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању за избор у наставничко звање **редовни професор**.

Комисија предлаже Изборном већу Учитељског факултета Универзитета у Београду да се др Александар Стојановић изабере у звање **редовног професора** за ужу научну област **Дидактика** и предлог упути Стручном већу научне области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду.

У Београду, август 2018. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

1. проф. др Вељко Банђур, редовни професор Учитељског факултета у Београду за предмет Дидактика

2. проф. др Грозданка Гојков, редовни професор Учитељског факултета у Београду, за предмет Дидактика

3. проф. др Милена Валенчич Зуљан, редовни професор Педагошког факултета Универзитета у Љубљани, за предмет Дидактика.
